

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre ..... 24 korona
Egy hónapra ..... 2 korona

VIDÉKEN:
Egy évre ..... 28 korona
Egy hónapra ..... 2 k. 40 f

HIRDETÉSEK:
4-hasábos petit sor egyszer 20 fillér
minden következőnél 16 fillér

Nyitási ára 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KLADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1907.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Szombat, február 16.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezérlekk: A pausálé.
- Wekerle védi a sajtót.
- Kaszinóbál Aradon.
- A milliomos menyasszonya.
- Hajdu Gyula Aradon.
- Szerencsétlenség az aradi állomáson.
- Andrássy lemond.
- A szarvellenes szérum.
- Csöckérvény Fényes Káimán ellen.
- Meglopott aradi orvos.
- Aki kétszer halt meg.
- Tárca: Ö. Irta: Jean Madeline.

A pausálé.

Arad, február 15.

A közönség bepillantott a sajtó házi titkaiba. A kulcslyukon keresztül eddig is mutogatták ezeket. Odacsődítette a kíváncsi lelkeket Szemere Miklós: néztek, az újságok pausálékat kapnak! Most azután Kossuth Ferenc magát az ajtót is kinyitotta. A publikum színről-színre láthatja a pausáléban lubickoló lapokat.

A közönség pedig szívesebben hisz rosszat az újságokról, mint jót. Nincs ezen se titkolni, se csodálni való. A közönség tulnyomóan szubjektív emberekből áll. Emberekből, akiknek vagy maguknak esett jogos vagy jogtalan bántódásuk a sajtó által, vagy családjabelijüknek, rokonuknak, barátainak, ismerőseiknek, elv-testvéreiknek. S a sebben felejtett fulánk még akkor is fáj, mikor a darázs régen elfelejtette. De e mellett a sajtónak gyűjtő fogalma alá tagadhatatlanul sok piszok és sok inkorrektesség lopózik.

Bolondság, sőt ártalmas dolog lenne tehát a pausálékat a sajtó nemes hiva-

tásáva, a sajtó iránt való rokonszenvenvel takargatni. Ennek a kérdésnek nemcsak a sajtó, de a köztisztesség érdekében szeme közé kell nézni. Meg kell állapítani: van e, és hol van jogtalan, borra való-izü és megvesztegetés szagu dolog - a pausálé körül.

A pausálé maga nem jelent kompromittáló dolgot. A pausálé egyszerű üzlet, a melyet két fél érdekeinek összeegyeztetésével kötnek meg és bonyolítanak le. A pausálé akkor kezd baksis lenni, a mikor az állam olyan szolgálatokat fizet meg, amelyek az államnak nincsenek érdekében, hasznot nem hoznak, vagy ha ezeket a szolgálatokat aránytalanul nagyobb árral fizetik, mint a mennyire az az állam szóban forgó érdekeinek használhat.

Néhány példával meg lehet világítani, amelyek egyben azt is elárulják, hogy pausálék nemcsak az Allamvasutak konyhakertjében virágoznak, és hogy azok más országokban se ismeretlenek. Az Országos Iparegyesület nemrég fölpanaszolta, hogy a hadügyminiszteriumnak az egyes hadtestek iparcikk-szállításaira vonatkozó hirdetése egyetlen ipari szaklapban sem jelent meg, ellenben a *Magyar Geniusz*-ban és más kisebb szépirodalmi lapokban közzétették őket. Világos, hogy a hadügyi kincstár egyáltalán nem várhat több eredményt az árlejtési hirdetéstől, ha azt a szépirodalmi lapok törzsközönsége: fiatal leányok és unatkozó asszonyok elolvasák. Itt tehát rokonszeny, összeköttetés, protekció, vagy más szerezte meg a hirdetést és a vele járó pausálét. Gyakori eset, hogy a földmívelési miniszter erdő-

árverési hirdetéseit tanügyi vagy hasonló szaklapokban jelennek meg, a melyek révén bizonyára nem lesz több árlejtője az erdő eladásnak. A bukaresti nemzeti bank, a *Banca Nationale a Romane*i több magyarországi román lapban közzététeti félhavi forgalmi kimutatásait. Hogy ez a román nemzeti banknak üzleti érdeke lenne, alig hihető; a pausálé itt a nemzeti törvényeket honorálja, amelyeket ezek a román lapok képviselnek.

A pausálé különben még ott sincs rendjén, ahol annak révén tiszteletreméltó célokat támogatnak, például egy kultúrmissziót teljesítő lapnál. Ha megérdemli az a lap az állam támogatását, adják azt nyíltan, azért, a miért jár, de ne burkolják el a vasuti hirdetésekre.

Azonban a néppártoknak nincsen igaza abban, hogy a pausáléokra egyáltalán nincsen szükség; tegyék közzé — mondják — a hirdetéseket a szaklapokban. A szaklapok nem jelentenek olyan széleskörű nyilvánosságot, mint a minőt az államnak, vagy egyes vállalatának érdekei ott, a hol a nyilvánosságra szüksége van, megkövetelnék. S hogy a napilapok megfizettetik azt, a mit nekik munkadíj es anyagban szintén meg kell fizetni, — ebben még nincsen semmi megbecsületlenítő.

A pausálé-rendszer akkor fog megszabadulni a hozzátapadt szennytől és piszoktól, ha azt első sorban szigorúan üzleti alapon, másodsorban minden politikától menten kezelik.

S ehhez szükséges, hogy a kezelés módja megváltozzék. Nyíltan kérjük, mi dolga van a kereskedelmi miniszternek, a

Ö.

Irta: Jean Madeline.

- Milyen csinos!
- Milyen élénk!
- Micsoda sikk!
- Milyen édes a hangja!
- És ezek a csodás kalapok!

A kis párisi asszony meghódította a várost. Valóban bájos volt. Szellemes, elmés és tökéletes gráciája.

Hogy is jött ez a kedves teremés arra a gondolatra, hogy e kicsi, unalmas város falai közé temetkezzék? Fél éve volt már, hogy egy fiatal ember az állomáson megérkezett egy fiatal asszonnyal. A „Három Mária“-ba szálltak meg.

Néhány nap múlva mindenki tudta, hogy kibéreltek egy kis házat. S nemsokára csakugyan nagy butoros kocsi álltak meg egy ház előtt.

- Berendezkednek
- Mályva- és bronzszínű butoraik vannak.
- S képzeljék csak, mennyezetes ágy!

Az első napokban néhányan inasikat küldték az idegenek ablaka alá, lessék ki, mit esznek és hogyan esznek.

Az ujjonnan érkezettek pontosan megtették az összes látogatásokat s Charvet ur és Charvetné néven mutatkoztak be. Charvetnek, a

híres zeneszerzőnek neve a kisváros zeneértő hölgyeinek füléhez is eljutott.

— Rokona a híres zeneszerző Charvetnek?

— Fia vagyok.

S elfogulatlanul beszélte, hogy egy kicsit gyöngye a melle s az orvosok üdülésre ide, küldték remélve, hogy a klíma jót tesz neki. A felesége nem engedte, hogy nála nélkül jöjjön ide.

Először gyanakvó tekintetek és megközelíthetetlen arcok fogadták. De a Charvet név s a fiatal asszony szeretetreméltósága lassankint megnyitotta a kisváros lakóinak szívét. Nemsokára mind meghódoltak. Ki is állhatott volna ellen a kis párisi asszonynak? Belépett mosolygott s mintha napfény költözött volna be. Minden szalon, még amelyek a legállhatatosabban zárták el ajtaikat, elragadtatással hódoltak meg.

S csakugyan, valami hallatlan dolog történt. Egy csinos arcú fiatal asszony jött a városba s a csoda megtörtént. az asszonyok egyesültek, hogy neki adják át az első helyet.

A rágalmat, a féltékenységet, mindent lefegyverzett egyszerűsége, szolgálatkészsége és szeretetreméltósága által.

Meg tudta büvölni a kigyókat, melyek a

kisvárosok homályos házaiban sziszegve fűtik undok játékaikat.

— Imádni való, mondta az elnök.

— Maga a csábítás, vallotta be a megvesztegethetetlen Roncin bárónó.

— Igazi párisi asszony, — sipogta a kis Savaryne, akinek szeméből kiritt a vágyakozás Páris után, melyet egyébként sohse látott.

Mindnyájan küzdöttek jóakarataért, barátságáért. Kegyként kérték tőle, hogy keresztnévén. Marcellének nevezhessék. Büszkén beszéltek, hányszor jött hozzájuk s mily soká maradt ott.

— Szinte naponkint eljön s álló egy óráig marad. — S eldicsekedtek azokkal a csinos ajándéktárgyakkal, amiket kaptak tőle.

Általános volt az elragadtatás. Segített nekik toalettiük megválasztásánál. Ő diszította a szalonokat vendégek fogadásakor s megmutatta a divatos frizurákat.

— Várjon, megmutatom.

S tökéletes bájjal diszített egy kalapot, hozott helyre egy ruhát, rendezte a haját. Az egész várost gyöngéd kormányja alá hajtotta.

Az egész várost.

S a régi torony nem ismert rá a lakókra. Mi történt ezekkel, kik eddig oly lassan és megfontoltan járták utjukat? Most futkostak össze-vissza, mint az örültek, arcuk izgatottságot tükröz. Azelőtt másként volt. Pontos

miniszterelnököknek, a sajtóirodának a pausálékkal? Hiszen lényegében ez olyan alsóbb rendű, kezelési ügy, a minőt egyébként a szakreferensek látnak el. A szakreferens meg tudja ítélni, milyen nyilvánosságra, milyen széleskörű publikálásra van szüksége bizonyos hirdetéseknek s a szerint fog a lapokkal megállapodni. S akkor nem lesz több pikanteria, hogy mennyi pausalét kap egy újság, a minthogy azért se tör senkit a kíváncsiság, hogy a Scott-féle Emulsió mennyit fizet évente egy-egy újságnak.

Ma azonban, amint a napvilágra jutott titkok beigazolják, a pausalék nincsenek elválasztva a politikától, sőt egyenesen politikai jutalmat jelentenek. A múlt kormányai — amint ép a Kossuth Ferenc által fölolvastott listája mutatta, a pausalét az összes pártállású lapok között, azok elterjedtsége szerint, osztották meg; a jelenlegi kormány azonban csak azoknak a lapoknak juttatja részül, amelyek az ő politikáját szolgálják s az ő dicsőítésében koptatják ólombetűiket. Vajjon az államvasutak közleményei épen azoknak a lapoknak nyilvánosságát kívánják, azok nyilvánossága által érik el céljukat, amelyek a koalíció szekerét tolják? Ez már nemcsak borralaló, de egyenes cselédbér. Hogy a pausaléknak ma ez a rendeltetése, az köztudomásúvá lett. Ha Kossuth Ferenc megakarja cáfolni, olvassa föl azoknak a pausaléknak jegyzékét, amelyeket az idén utalványozott az egyes lapoknak. Az ilyen pausalék már a korrupció világába tartoznak s ezek igazán szomorú világításba helyezik a sajtót Európa közvéleménye előtt. Ha Kossuth Ferenc erre valóban olyan sokat ad, akkor ne csak arról gondoskodják, hogy az ilyen pausalék eltitkoltassanak, — de szüntesse is meg azokat.

... Közeledik, közeledik Március Tizenötödike. A sajtószabadság napja. Jó lesz addig a pausalék ügyét rendezni. Azzá tenni, ami: igazi, üzleti szolgáltatásoknak megfelelő ellenértékévé, valóságos árunak valóságos árává. Ne legyen az se baksis, se politi-

kai apanázs, se pedig a szerelem taksája. A közpénz, amelyből azt osztogatják, ne szolgáljon a kormány kegyének fölvaltására. Tisztaságot kérünk. Hogy Március Tizenötödikén, a sajtószabadság napján a közönség úgy beszélhessen a sajtóról, hogy a pausalé ne jusson okvetlenül az eszébe . . .

Wekerle védi a sajtót.

A pausalékat beszüntetik.

(A képviselőház ülése.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, február 15.

A folyosón természetesen még ma sem beszélnek egyébről, mint az új politikai botrányról. Ülés előtt beszélnek a folyosón, hogy három képviselő, aki az ellopott aktákban szereplő újságokkal konnekszusban áll, napirend előtt föl fog szólalni. Ámbár Justh Gyula kijelenti, hogy ezt azért nem tarthatja helyesnek, mert a többi újság részéről nincs, aki a parlament előtt nyilatkoznék.

(Fájdalmas hangok.)

Az ülés megnyitása után Justh elnök kijelenti, hogy a napirend előtt Sümegi Vilmos, Molnár János és Szatmári Mór akarnak föl szólalni.

Sümegi Vilmos, mint a Magyarország kiadóhivatali főnöke jelentette ki elsőnek, hogy lapja a Fejérváry kormány idején semmiféle átalányt nem fogadott el és a kérdéses átalányra vonatkozó üzletet csak a mostani kereskedelemügyi miniszterrel kötötte meg. Minden más ráfogás *hitvány rágalom*.

Elnök: Figyelmeztetem a képviselő urat, hogy az imparlamentáris kifejezések még nem argumentumok s nem alkalmasak némely állítás igazságának megerősítésére. (Derűtség.)

Ezután Szatmári Mór, mint a *Budapest* felelős szerkesztője tiltakozott igen energikus hangon az ellen a vád ellen, mintha lapja a Fejérváry-kormányval a hirdetési átalány dolgában szerződést kötött volna.

Ugyanebben az értelemben szölt az *Alkotmány* nevében

Molnár János apát is. Itt egyben megállapította az átalány fogalmát is, a mely nem zár magába egyéb tartalmat, mint olyan kétoldalú szerződést, melyben az egyik fél, az állam, tetemes hasznot húz a másik fél, a lap rovására.

— Mit csinálunk holnap? Nem rándulunk ki a hegyekbe?

S másnap elemózsiával, felszerelve kirándulást tettek.

— Ne rendezzünk holnap egy tennispartit?

A kis város ki se jött az ünnepségből. Csak a régi képek haragudtak. Ott lógtak a szobák falain. Sokat láttak, de ezt nem értették. A butorok, a jó öreg butorok, melyek eddig szép sorban állottak, most össze vissza a szoba közepébe kerültek, tekintet nélkül minden hagyományra. Ez helytelen volt, de még nem a legrosszabb. Hogy ezt a párisi asszonyt, ki egészen elcsavarta a fejüket, utánozzák, az asszonyok másképp fésülködtek, másképp öltöztek. S ünnepélyeket rendeztek, ahol a legtisztesebb hölgyek, az elnökné, sőt még a Roncin báróné is szemérmetlenül kivágott ruhában járt, ahol illetlen táncokat táncoltak és szabadszájudalokat énekeltek . . . és — csak éjfélkor vacsoráltak. De a kis város lakói nem törődtek azzal, mit beszéltek a régi képek, melyek szobák falain lógtak, ők el voltak bájálva az ő párisi asszonyukról.

Szeretet volt ez, barátság, belebolondulás. Mikor Robert Dubreuil, egy városbeli fiatal ember, aki Párisban lakott s szünidejét mindig otthon töltötte, megjött, mindenki Charvet-néről beszélt.

— Charvetné? Ki az?

— Charvet René felesége a zeneszerző fiáé.

Ezzel befejeződtek a napirend előtt való felszólalások. Az elnöki előterjesztések közt volt szó a tanítói fizetés rendezése s a honvédegyenruha megváltoztatása dolgában beadott kérvényekről is. Ezután *Moskovitz* Iván és *Zakariás* János referáltak a kérvényi bizottság megbízásából a kérvények 4—12. sorozatának letárgyalásáról.

(A megexaminált honatya.)

A napirend szerint Lázár Pálnak a kataszteri fölmérések és nyilvántartások rendezése tárgyában tett indítványának megokolása következett. Lázár hosszú beszédét *Wekerle* miniszterelnök látható bosszúval hallgatta. *Hódy* Gyula egyik megjegyzésre helyeselt, mire a miniszterelnök mosolyogva válaszolt:

— Minek helyeselsz? Így még te is érled ezt a kérdést!

Lázár a háromszög-szelvényekről szölt. *Wekerle* egy ideig hallgatta, aztán hirtelen félbeszakította:

— Mondja csak, mi az a háromszög-szelvény?

Nagy derűtség támadt erre az examinálásra, amely még fokozódott, amikor az egyetemi professzor kinos zavarba jutott rá. Valaki balról közbeszólt:

— Kilogram!

A célzás Lázárt módfelett felháborította.

— Mindenki úgy mondja, ahogy tudja! — fordult dühösen a közbeszóló felé. Azután felelt némi habozás után a kérdésre:

— Otszáz és egynéhány . . .

— Dehogy! — csapott rá *Wekerle*! Éppen ötszáz kat. hold!

Lázár beszéde végén indítványt terjesztett be az országos kataszteri fölmérésnek és a műszaki nyilvántartásnak megfelelő reformja és törvényes rendezése iránt.

Wekerle Sándor nyomban válaszolt az indítványozónak. Kifejtette, hogy a mi kataszterünk a legpontosabb és legfejlettebb valamennyi állam kataszteri rendszere között. Megnyugtathatja a képviselőházat, hogy ezt a kataszteri fölmérést fejleszteni fogják tovább is a háromszög-szelvények elve alapján. Teendő mindenestre van még elég. A mai fölmért területben is nagy területek fölmérése válik szükségessé. A kataszteri térképeket olyan szigoruan őrzik, hogy azokon semminemű változtatás nem eszközölhető. Törvényes szabályozást kíván azonban ez a kérdés, mert 1872 óta több változtatás vált szükségessé.

Szólt az erdélyi birtokrendezésről s kijelentette, hogy az egészen más. A fölmérés kötelezettségét *Wekerle* is törvényben kívánja kimondatni. Záros határidőt erre azonban lehetetlenség megállapítani. Az eddigi nyilvántartás nem műszaki, hanem adónyilvántartás volt. Műszakivá csak kellő előkészület után tehetik. Lázár indítványának elfogadása a közönség:

— Charvet René! Hisz az nem nős.

— Nem nős! Ez jó! Félesztendeje lakik itt a feleségével. Egyszerűen elbájoló. S leirták neki pontosabban.

— Ah, tudom már, az *Marcelle*. De nem házasok.

Vannak városok, ahol vulkán tör ki, vagy földrengés dul. De mi ez a katasztrófa ahhoz, ami most a kis városban kitört.

A lakosok elszörnyedve jártak keltek. Nem házasok? A szeretője?! Ki hitte volna! S az egész társaság fogadta ezt a perszónát!

A megdöbbenés helyét adott a megadásnak. Egymást kárhoztatták. Egymásra tolták a felelősséget.

— Te vagy oka.

— Ugyan, te.

— Hisz te hencgettél vele úgy, hogy bárátnéd.

S neked mi mindennel kedveskedett.

— A te leányodnak meg zongoraórákat adott.

S aztán jöttek a vig napok árnyoldalai. Mindenféle kellemetlenség . . .

A kis város ablakredőnyeit megint leeresztették, a lakosok megint halálos csendbe merültek, mintha klastromba kerültek volna s mintha így akarnának megtisztulni az érintéstől, mely bemocskolta őket.

S a toronynak s a jó öreg képeknek megvolt az elégtételük.

időben végezték sétáikat, pontos időben tértek vissza. S most? Mindenütt lázas futkosás. S az utcákon, a kis csendes utcákon, amelyeken ezelőtt alig volt hangosabb zöreje hallható, most folytonos lármás szaladgálás. Az azelett lebecsátott ablakredőnyök nyitva; zongorajáték és vidám zaj szinte lehetetlen idő-kig hallatszott. Micsoda varázslónő volt ez a kis párisi asszony, hogy ezt a várost felrázta álmából s valamennyiüknek adott a maga életvidámságából, mulatozáson való örömeiből.

— Charvet ur és neje minden szerdán este fogadnak. Senki sem mulasztotta el a megjelenést, mert becses esték voltak, amiket ott töltött az ember. Minden rajta volt a fiatal háziaszony bájának egy sugára. Hogy értett hozzá, hogy kell vendégeit szórakoztatni.

— Lesz tánc is?

— Előbb vacsoráljunk.

Kis asztaloknál étkeztek. Virágot szórtak egymásra.

Milyen szórakoztató volt az.

— Most adjunk elő egy szindarabot.

Milyen mulatságot okoztak a próbák, a kosztümök megválogatása. Ő rendezett mindent s maga játszotta a főszerepeket.

— Úgy játszik, mint *Réjane*.

Az egyik ünnep másik ünnepet vont maga után, ebédeket, vacsorákat — s *Marcelle* vezett mindent. S ha egy ünnep végéhez közeledett, kérdezte:

ujabb megterhelésével járna s azért kéri annak mellőzését.

Lázár Pál: Félreértett szavai értelmét igazítja helyre.

(Egy sajtóbarát.)

Csernoch János: A kötelező munkásbiztosításba a cselédek felvétele példászerűvé fogja tenni a törvényt. A javaslatot elfogadja.

Hédervári Lehel: Fejtegeti a szociálpolitikai reformok utját. Az állam és a társadalom hivatott ez intézmények megvalósítására. A munkásbiztosítási javaslat nemcsak a szeretet, de a kötelesség törvénye is. Figyelmeztet arra, hogy minden társadalmi evolúció simábban folyik le a nemzeti alapon. A történelmi okok glorifikációja mellett ott kell állni az általános emberi jogok kultúrájának is.

A nacionalizmus alapján sokkal inkább lehet alkotni, mint az internacionalizmus alapján. Lelkesen nézünk vissza a múltba, de nyitott szemmel nézünk a jövőbe is, melyben az új, erős nemzeti társadalmat keressük. Rámutat arra a sok igaztalan vádra, mely a legutóbbi időkben a sajtót illeti, kéri a miniszterelnököt, mit hajlandó tenni ebben az irányban. A törvényjavaslatot elfogadja. (Élénk helyeslés és taps. A szónokot számosan üdvözlölk.)

(Vége a pausáléknak.)

Wekerle Sándor miniszterelnök: Azonnal válaszol Hédervári kitűnő beszédére. A sajtó megrendszabályozásáról beszélni se lehet, mert megakarjuk ugyan őrizni a közéleti tisztaságot, de ezzel együtt szabad sajtóra is szükségünk van. A pausálé kérdéssel foglalkozott a minisztertanács és arra az álláspontra helyezkedett, hogy *tiltó törvényt kell hozni, mely megvon a sajtótól minden kedvezményt*, de egyúttal megis-
 óvja minden gyanúsítástól. Kétségtelenné kell tenni azt, hogy a sajtó független és önálló. (Éljenzés.)

Az elnök az ülést öt percre felfüggeszti.

Szünet után Lányi Mór összehívhatatlansági ügyében kisorsolták a zsűri tagjait, kik azonnal letették az esküt és visszavonultak tanácskozássra. Ezzel az ülés véget ért.

Kaszinó-bál Aradon.

Az estély rendező-bizottsága.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 15.

Az idei bál szezónak eseményszámba menő estéje lesz az Aradi Kaszinó bálja. A kaszinó agilis elnöke, Cabdebó Géza ny. ezredes valószínűleg meg a bál eszméjét. Az ügybuzgó elnöknek az a cél lebegett szemében, hogy Aradváros előkelő társaságát egy hangulatos estélyen együvé hozza és ezzel a kaszinó társadalmi életét biztosítsa.

Az Aradi Kaszinó már évek óta nem rendezett estélyeket. Akik évekkézel ezelőtt résztvettek a kaszinó által rendezett bálokon, azok bizonyára jóleső érzéssel emlékeznek vissza arra az előzékenységre, amelyet a rendezőség tanusított, arra a hangulatos, feszeten jókedvre, amely a kaszinó estélyein uralkodott. A város társadalmának elitje látogatta a kaszinó báljait, amelyekről hetekig beszélgettek a társaságok szalonjaiban. Mindig siker koronázta a rendezőség buzgó működését s a bál krónikában első helyen volt mindig feljegyezve a kaszinó táncvigalma.

Az idei kaszinó-bál e hó 23-án lesz a Fehér Kereszt-szálló termeiben. A rendezőség már most küldte szét a meghívókat. A rendező-bizottság élén Cabdebó Géza elnök áll. A bizottság az alábbiakból alakult meg:

Bakos Mátyás, báró Bálint Károly dr., Bánhid József báró, Bay Bertalan, Bethlen Gábor gróf, Blomberg Gyula br., Csiky Ödön dr., Csiky Tivadar dr., Czeglédy Ákos, Dálnoki Nagy Lajos dr., Dániel Péter, Degenfeld Miksa gróf, Eszterházy Mihály gróf, Heppes Béla dr., Jakabffy Gyula, Jakabffy Lajos, Kabdebo Antal

dr., Kabdebo István, Kabdebo János, Kinczig Béla, Kiss László, Laczay Gyula, Mihajlovics János, Mikecz Károly dr., ifj. Miskolczi Imre dr., Nemess Nándor gróf, Petrovits János, Prihradny Elek, ifj. Purgly János, Szathmáry Károly, Szunyogh Zoltán dr., Török Gábor, Vadas Jenő, Wesselényi István báró, Zuber Andor.

Az estély kilenc órakor kezdődik. Belépő jegyül a meghívók szolgálnak. A rendező-bizottság a legmesszebbmenő előzékenységet tanusítja a közönséggel szemben azzal is, hogy belépő díjat nem szed az estélyre. A teremben cukrászda is lesz, amelyben a kaszinó látja vendégül a meghívott közönséget. Az előjelek úgy mutatják, hogy a 23-iki kaszinó estély a legteljesebb sikerrel fog lezajlani.

Hajdu Gyula Aradon.

A vadászitanító fia.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 15.

A köztudatba ment újságírói — és újságolvasói — tapasztalat Aradon, hogy minden nagyobb arányú országos, sőt világraszóló botrányban és eseményben benne szerepel Arad. Néha maguk az események szálai nyulnak el ideig, legtöbbször csak a bennük szereplő személyek révén mutatható ki ez az aradi kapcsolat, — de kimutatható. Nem képez ez alól kivételt a legújabb politikai szenzáció hőse: Hajdu Gyula, az „aktatolvaj” sem. Róla is kiderült, ime, hogy aradmegyei származású és itt kezdte a karrierjét Aradon.

Hajdu Gyula az aradmegyei Vadász községben született, ahol most is él az édesatyja mint nyugalmazott tanító. Iskoláit Aradon végezte, majd a honvédség kötelékébe lépett, ahonnan csakhamar áthelyeztette magát a csendőrséghez. Pályáját a csendőrségnél Gyulán kezdte. Innen 1898-ban kadetörmesteri rangban Aradra helyezték át, ahol Spalla Aurél százados szárnyparancsnoksága alatt nagyon rövid ideig szolgált. Mindössze két hétig tartózkodott Aradon. Az illetményeit még Gyulán vette fel és váratlanul helyezték Aradra. Itteni parancsnoka egy bonyodalmas ügyet bízott Hajdura. Mielőtt azonban elvégezhette volna a reábizott munkát, váratlanul megérkezett hadnagygyá váló kinevezése és egyúttal Veszprémbe való áthelyezése.

Aradon való rövid tartózkodása alatt könnyelmű életet élt a fiatal csendőrtiszt. A szolgálatot elhanyagolta és negligálta a katonai szubordinációt. Emiatt kellemetlensége is volt a felsőbbsséggel és Spalla százados megdorgálta Hajdut a tisztikar előtt.

Az aradi csendőrszakasznál még emlékeznek Hajdu Gyulára, aki a legénységgel szemben meglehetősen brutálisan viselkedett. Az aradi szakasz legidősebb őrmestereit is olyan bánásmódban részesítette, hogy panasszal fordultak Spalla századoshoz.

Aradról, mint említettük, Veszprémbe helyezték át. Itt sem tartózkodott hosszú ideig, mert csakhamar Tordára helyezték. Új állomáshelyén megnősült és kilépett a szolgálatból. Kilépéséről különböző verziók keltek szárnyra. Állítólag családi körülményei miatt volt kénytelen otthagyni a csendőrséget. Más verzió szerint Tordán is meggyült a baja a felsőbbsséggel s ezért kényszerítették a szolgálat elhagyására. Hadnagyi rangban lépett ki a csendőrségtől és akkor nyerte el az irodatiszti állást az állami számvevőszéknél.

Hajdu fővárosi lakásán a divány fölött fekete rámban nagy fénykép lóg. A középen Hajdu, körülötte vagy harminc nagybajuszú,

kemény nézésű esendőr. A kép körül ez a felírás van: „A magyar királyi csendőrkörület parancsnokság tordai szakasza. 1900.” Egy másik kép is van a lakásban, amely Hajdut, mint kadetörmestert ábrázolja aradi tartózkodása idejéről.

A milliomos menyasszonya.

A portásleány regénye.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 15.

Az utóbbi napok egyik szenzációs eseménye volt, hogy *Surányi Imre* dr. budapesti ügyvédet — egy milliomos fiát — szülei a tébolydába zárták, mert feleségül akarta venni *Szegedi Irmát*, a Népszínház egyik énekesnőjét. Ennek a fiatal színésznőnek érdekes karrierje van. A Szegedi név csak művészi neve, mert *Puhalla Ferenc* kiszolgált őrmesternek a leánya, aki a Szeged állomás régi épületében portás volt. Zsémber, morózus ember letére tipikus Pokrócz Ádám alakja volt a vasutnak, aki a szolgálati idejének legnagyobb részét grombáskodással töltötte.

Az öregot egy napon baleset érte. Lábát törte. A kórházba vitték, ahol meghalt. Az özvegy férje halála után megkapta a vasuti állomás trafikját. Ebből éldegélt egyetlen gyermekével, a nevető szemű, piros arcú Irmáskával, aki éjjelenként a váróteremben citerázott és énekelgetett az unatkozó utasoknak pár krajcárért.

Anyja halála után a szép leány Temesvárra került, ahol gyári munkásnő lett, de rokonai kemény bánásmódja Budapestre kergette. Előbb tőzsdei elárúsító-leány volt. Szépségével csakhamar föltűnt és mivel egyik vagyonosabb udvarlójának megsugta, hogy ő énekelni is tud, hogy-hogy nem, a Népszínház énekkarához került. A vidám kedélyű leányt csakhamar megkedvelték a Népszínháznál és rövid idő múltán segédszínésznő lett. Most már csupa előkelő udvarlók rajongták körül.

Puhalla Irma, színészi névén Szegedi Irma legutóbb csak Surányi Imre dr., fiatal milliomos udvarlását fogadta el, aki neki házasságot ígért. A vőlegényt a családja a múlt héten erőszakka! a Ringer-féle, majd a Schwartzter-féle intézetbe csukatta, de a fiatal ügyvéd ott is kijelentette, hogy amint kiszabadul, nőül veszi Szegedi Irmát.

Igy lesz a portás leányból — aki szépségének köszönheti szerencsésjét — milliomos asszony . . .

Szerencsétlenség az aradi állomáson

Összenyomott munkás.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 15.

Megrendítő szerencsétlenség történt tegnap este hat óra után az aradi pályaudvaron. Egy államvasuti munkás egy mozdony és annak szerkocsija közé szorult s olyan veszedelmes belső sérüléseket szenvedett, hogy életben maradásához kevés a remény. A szerencsétlenségről tudósítónk ezeket jelenti:

Tegnap este hat óra után *Bibert János* államvasuti kovács a mozdonyban dolgozott. A munkás egy leszerelt mozdony és annak szerkocsija között a harmadik sínpáron átfektetett deszkán állott és a szerkocsi kapcsát megigazította. Ezalatt az állomásról *Aszalós János* mozdonyvezető egy mozdonyt vezetett be ugyanazon a sínpáron a kocsiszinbe. Amikor a mozdony megállt, Aszalós észrevette, hogy a mozdony kéménye nem áll a füstfogó alatt. A

gőzsippal jelt adott és a mozdonyt néhány lépéssel a leszerelt mozdony felé vezette.

A kocsiszinbe befutott mozdony szerkocsija neki ütközött az álló mozdonynak, amely megindult és Bibert Jánost az álló szerkocsihoz nyomta. A szerencsétlen ember *sulyos belső sérüléseket szenvedett* s amikor az álló szerkocsi is megindult, eszméletét veszítve bele zuhant a sínpar között levő aknába.

A szerencsétlenségről a kocsiszinben dolgozó munkások azonnal jelentést tettek az államfőnökségnek, amely Bibert Jánost hordágyon a lakására szállította. Az esetről csak éjjel tizenegy órakor tettek jelentést a rendőrségen. *Moldován* Ödön ügyeletes rendőrtiszt és *Hecht Adolf* dr. kerületi orvos ma reggel mentek ki a helyszínére, de kihallgatást nem végeztek, mert Aszalós mozdonyvezető uton van, Bibert pedig eszméletlenül fekszik a lakásán.

A rendőrség az ügyet áttette a vizsgálóbíróhoz, de egyúttal folytatja a nyomozást, hogy a szerencsétlenségért kit terhel a felelősség. Bibert állapota sulyos. Ha komplikációk állanak be, a szerencsétlenül járt munkást nem lehet megmenteni az életnek.

Andrássy lemond.

Unja a botrányokat.

Justh Gyula belügyminisztersége.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése —

Arad, február 15.

Jó gyomor kell hozzá, hogy valaki vezető állást foglaljon el manap a politikában. Soha a botrányok, szennynek, szemétnak olyan garmadája nem került még az ország személe, mint épen most, amikor a közélet tisztaságának jelszava után azt várta volna a nemzet, hogy a kormány fog tisztogatni. Es ehelyett azt látta, hogy aki a tisztogatás munkájába fog, az a kormány akarata ellen cselekszik. Botrány botrány után. Mesterségesen íncenált és magától fejlődő botrányok sorozata az egész vonalon. Nem csodálatos, ha egyik-másik érzékenyebb ember menekülni akar a nagy Angias istálló közeléből, nehogy őt is bepiszkolják.

Aki először menekül: *Andrássy Gyula*, a kormánynak kétségen kívül legérzékenyebb tagja ilyen tekintetben. Politikai baklövésektől őt sem óvta meg a sors, de jóhiszeműsége és feltétlen korrektsége le nem tagadható. És éppen ez a jóhiszeműség és korrektség az oka, hogy *Andrássy* le akar mondani tárcájáról. Legalább így jelenti ezt egyik, politikai dolgokban eléggé megbízható fővárosi estilap.

A Nap írja:

Andrássy Gyula gróf belügyminiszter, a tiszta kéz politikájának embere, megint kényelmetlenül érzi magát. Bántják a főlészre került skandalumok és környezete azt állítja, hogy ezekről a dolgokról a belügyminiszter nem is sejtett semmit. Az, hogy előtte is titkolóztak s a most történt események arra kényszerítették *Andrássy*-t, hogy *kényelmetlen helyzetét elhagyja*.

— Fáradt vagyok, — jelentette ki tegnap bizalmasai körében — és unom a sok skandalumot. Sohasem hittem volna, hogy ilyen körülmények között kell kormányoznunk. Hetek óta azt kell észrevennem, hogy a fölmerülő zavarok leple alatt függetlenségi részről animozitás irányul ellenem és mert a többség erősen kívánja, hogy a belügyi tárca az as kézbe menjen át, én szívesen engedem. Mindössze az

a kívánságom, hogy intakt ember legyen az utódom, akinek kezébe nyugodtan tehetem le tárcámat. Ilyenek ismerem *Justh Gyulát*, aki azért is alkalmas a belügyminiszterségre, mert a tárca ügyeit érti.

Andrássy elhatározása pozitivum. Értesült róla *Justh Gyula* is és így nyilatkozott:

— Szó sincs róla. Eszem ágában sincsen, hogy a mai viszonyok között miniszterséget vállaljak. Még máskor is erősen megfontolnám a dolgot, most azonban a *leghatározottabban visszautasítom*. Gondolni sem lehet arra.

Aki kétszer halt meg.

Elevenen a halottas kamarában.

— Az Aradi Közlöny tudósítása —

Arad, február 15.

A biharmegyei köz-kórházban — amint nagyváradi tudósítónk jelent, — párját ritkító borzalmas eset játszódott le tegnap. Kevés híján majd eltemettek egy embert, aki még nem halt meg és aki hat órát feküdt elevenen a köz-kórház temetőházában a halottak között. Elképzelhetetlen az a borzalom, amit ez a szerencsétlen ember ezalatt a hat óra alatt elszenvedett s leírhatatlan az a halálfelelem, amely a magával tökéletesen tehetetlen embert azzal gyötörte meg, hogy elevenen temetik el. Az eset részletei a következők:

Kuncser György 22 éves nagyváradi csizmadia segédet régebben kezelték már a biharmegyei köz-kórházban csontszu ellen. A gyógyíthatatlan beteg megmentéséről az orvosi tudomány kénytelen volt lemondani és a szerencsétlen fiatalember a menthetetlen halálraítéltek apathiájával várta szörnyű gyötrelmeinek végét, a megváltó halált. Így teltek napok, hetek, hónapok, míg nem e hó 12-én éjjel az ügyeletes apáca a beteg fölé hajolva észrevette, hogy az nem lélekezik. Erre az apáca, anélkül, hogy orvost hívott volna, konstataálta, hogy *Kuncser György* meghalt és behozatta az ágykörüli spanyol falat, amelylyel a többi betegek elől a halottakat szokták eltakarni. A boldogtalan *Kuncser György* azonban nem volt halott, csak elalélt. Ilyen állapotban feküdt a spanyolfal mögött minden segély nélkül, mert hát az apáca véleménye szerint halott volt és a holtakon az orvosi tudomány nem segíthet.

Reggel 5 órakor jött az orvos, megvizsgálta *Kuncser Györgyöt* és elrendelte, hogy *vigyék a halottat a halottas házba*. Le is vitték és persze úgy kezelték, mint a hullát. Oda vetették a morgue márvány polcainak egyikére és ott hagyták a szerencsétlent elevenen, tehetetlenül a holtak között.

Dél előtt aztán megjelentek egy temetkező vállalat halottszállító emberei. Ezek egy az nap előtt elhunyt ember holttestét akarják koporsóba tenni. *Kuncser György* időközben magához tért ott a hideg márványon és mert szólni nem tudott, minden erejét összeszedve egyik kezét fölemelte és intett a halottas vállalat embereinek, hogy azok észre vegyék, hogy ő él. Észre is vették és elborzadtak azon, hogy eleven embert találtak a holtak között. Gyorsan értesítették az orvosokat és az ápolókat, akik hordágyat hoztak és a morgueból fölszállították az összefagyott, elgémbereedett embert a kórházba a műtőterembe. Itt valamennyi orvos segélyére sietett. Injekciókkal és mindenféle életrehozó orvosszerrel igyekeztek magához téríteni a holtak hitt embert, de már nem segíthettek rajta. Déli 12 órára tényleg meghalt a boldogtalan, akit aztán visszavonhatatlanul újból leszállították a kórház halottas kamarájába.

Az anyakönyvi hivatalban is előbb jelen

tették be *Kuncser György* halálát, mint ahogy az bekövetkezett. Persze, volt lótas-futás a kórház részéről, amikor *Kuncser György* fölébredt a halottas kamarában, de már akkor a boldogtalan el volt könyvelve a halottak anyakönyvében és arra még nem volt eset, hogy ebből a gyászos könyvből valakit ki kelljen könyvelni. Nagy zavarban volt hát az eset hatása alatt az anyakönyvi hivatal is. Ezt a zavart szegény *Kuncser György* azzal oldotta meg, hogy végül mégis csak meghalt.

A kórház igazgatósága erélyes vizsgálat útján fogja megállapítani, hogy e borzalmas esetben kik a bűnösök.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Szombat: *Bálványok*, színmű (Bérlet B.)
Vasárnap: *Dalután: A lovag ur, vigjáték*. Este: *Gül-Baba*, operett. (C. terletszűnet)

Bálványok.

(Társadalmi színmű 3 felvonásban. Irta: *Farkas Pál*. — Bemutató előadás)

Képzelnék el egy rettenetes sovány embert borzasztóan bő köpenyegben. Sem a köpenyeg, sem pedig a rettenetes sovány ember nem tudják, mit kezdjenek egymással. Ilyen rettenetes sovány *Farkas Pál* ma bemutatott színművének tárgya, és a három felvonás a borzasztóan bő köpenyeg, melyben a cseppnyi téma úgy hánykolódik, hogy szinte szánalomra gerjeszti az embert.

Bálványok, *Farkas Pál* színművének címe, de ha a szerző a darab folyamán meg nem mondaná mit tart *bálványoknak*, hát nincs az a hatalom amiért ezt valaki kitalálná.

A dolog úgy áll, hogy *Szilárd Antal* árpával kereskedik, sok árpával kereskedik, mondhatni árpa milliomos. A rém sok árpa mellett van egy blazirt lánya, aki 18 éves. Ehhez a lányhoz és rém sok árpához még az előkelő társadalmi állás hiányzik, hogy *Szilárd ur* teljesen boldog legyen. Talál is egy alkalmas utat, hogy vágyainak netovábbja teljesedjék. *Szilárd ur* özvegy. *Csanády Erzs* ellenben szegény, de nagyon előkelő, szép leány. Ennek a szép leánynak van egy *Miklós* nevű öccse, aki szintén szegény, de terminusra negyvenezer korona kártyaadósággal tartozik. *Miklós ur* magára vállalja, hogy *Szilárd* és *Erzs* házasságát létrehozza és hogy biztosítsa a házasságot, *Szilárd*-tól mindjárt kölcsön is kéri a negyvenezer koronát, melylyel tartozik.

Mindez a roppant érdekes dolog egy *Tátra* fürdőn történt, ahol az emberek nyaralva kártyáznak és kártyázva nyaralnak. Nyaral ott egy aktív miniszter is, egy szintén aktív *Konyai* nevű pesti polgártárs, egy *Hort* nevű ur és még egy páran, mint ahogy ez már fürdőhelyen szokás. A fürdőhelyre érkezik *Tusnád* *Béla*, aki kereskedelmi szaktudósító Romániában és most direkt azért jött, hogy a miniszterrel szakdolgozatban tárgyaljon. Roppant érdekes, hogy ez a *Tusnád* mielőtt Romániába ment, notórius kártyás volt és komolyan szerette *Csanády Erzs*-t, de ezt sohasem mondta meg a leánynak.

Éppen akkor érkezik a fürdőbe, mikor *Szilárd* megvette *Miklóst* és megkérte *Erzs* kezét. Tíz sorban megmondja *Erzs*-nek, hogy három év előtt szerette és még most is szereti. *Erzs*, aki nem tudja elfelejteni, hogy egy jurista-bálon a neki ígért négyesre nem jelentkezett, boszúból *Szilárd*-nak nyújtja kezét.

Eddig minden *bálvány* nélkül ment a dolog. Mialatt ezek a kedves dolgok a színpadon lejátszódnak, azalatt a színpad mögött *Miklós ur* elveszti a kölcsönkapott negyvenezer koronát.

nát, elveszti a saját pénzét és közben hamisan kártyázik, leleplezik, Szilárd ur föl van háborodva, Erzsi visszaadja Szilárd szavát, Tusnády átveszi, átveszi Miklóst is, akit magával visz Romániába, Erzsi óriási elragadtatásban édesen rebegi — a viszontlátásra.

Ugye így elmondva egyetlen bálvány sincs a darabban? No azért mégis van. Szilárd ur bálványa az előkelő társaság, Miklós uré a kártya és a lovagiasság, Tusnády uré a komoly munka és a fürdő igazgatóságáé a baccharat, mert az jövedelmez legtöbbet.

Hát ehhez a sovány témához nagyon bő köpenyeg a három felvonás, mely csupa dialógokból áll. Meg kell adni, hogy ezek a dialógok ötletesek és érdekesek, de maga a színmű roppant vérszegény, lapos, semmitmondó.

A szereplők kitünő alakításaikkal a maguk részére sikert biztosítottak, de a darabot nem tudták megmenteni. *Kesztlerné, Keszler, Mariházy, Várnay, H. Harmath Józsa, Beregi, Dolly, Hunyady, Szathmáry*, szóval minden egyes szereplő a legjobbat nyújtotta, a közönség egyedül az ő művészetüket honorálta, de a darabot elbukatta.

H. G.

* Könyves Jenő sikere. Szabadkán egyre-másra nagy sikereket arat most Könyves Jenő, aki mint művész és rendező egyaránt megnyerte a közönség tetszését; minden fellépése alkalomával valósággal ünneplik s a lapok kritikái a legnagyobb elismeréssel emlékeznek meg róla.

Az *Othello* előadásáról így ír egyik lap: Nem Othello személyesítőjének tapsolt a közönség, hanem Könyves Jenőnek, ki Jágót alakította. Könyves feladata nem volt könnyű s hogy mégis pompásan meg tudott annak felelni, az egyedül az ő nagy tudásának és páratlan művészi érzékének köszönhető. Könyves Jágója bátran tanulmányzámba mehet, mert amit a művész a szerepében produkál, nem pszichológus játék volt, hanem igazi jellemfestés, a mely a brit költő intencióihoz legközelebb áll. A közönség Könyves remek alakításától való elragadtatásában többször nyílt színen tapsolt neki és a felvonások végén pedig tíz-tizenötöször szólította a kárpit elé.

A *Kisértek* előadásáról írja egy másik lap: Könyves Jenő, Oswald személyesítője, oly alakítást produkált, aminőt keveset láthatunk vidéki színpadokon. Könyves művésze a paralizisben szenvedő Oswald gondolatvilágát fényesen visszatükröztette. Szinte idegizgató volt minden egyes szava s különösen az utolsó felvonás végső jelenete, mikor Oswald haldoklik. A mai alakítása megérdemelte azt a lelkes ovációt, melyben részesítették.

A szarvellenes szérum.

Apák kerestetnek!

Arad, február 15.

Moro francia tanár szérumot talált fel, melynek segítségével megállapítható, hogy az apák bűnösek-e gyermekük megszületésében, vagy sem? Páris hölgyei lázonganak.

A párisi földrengési obszervatórium tegnapelőtt, 1907 február 28-ikán táviratban tudakozódott *Sarlot* Domokos főkapitánytól, hogy nem dult-e Aradon nagyobb zababásu földrengés. A tudakozódás arra vezethető vissza, hogy a tegnapi napon oly megröndítő dráma játszódott le Arad falai között, amelyet az obszervatórium érzékeny jelzőkészüléke Párisban is megérezett. Az eset a következő:

Oroszlánszívű Mór, az aradi földalatti villamos vasút részvénytársaság főrészvényese, 74 esztendősen házaságra gondolt. Gondolni és házasodni pillanat műve volt. Oroszlánszívű Mór ezelőtt egy évvel nőül vette *Nagyszabásu* Izolda kisasszonyt. A házasság kitünően sikerült. Oroszlánszívű Mór pompásan boldogult a szerelmi téren, oly pompásan, hogy már csak egy lépés választotta el a végleges megboldogulástól. Ezt az egy lépést azonban nem tehette meg, mert orvosai tanácsára sürgősen be-

kellett vonulnia a *Schwartzer*-féle üdülő helyre. Oroszlánszívű Mór tíz hónapig foglalkozott e helyütt azzal, hogy agyát a fiemei keményítőgyár produktumaival megkeményítse. A kúra tegnap fejeződött be s az ifjú férj örömmel rohant szeretőjéhez. Épp abban a pillanatban érkezett meg, mikor a kedves nő három egészséges ikergyermeknek adott életet. Egy fiú és egy leányjössze volt növe, míg a harmadik gyermek önállóan feküdt a tudós nő karjaiban.

Oroszlánszívű Mór egy félórai gondolkodás után arra a hirtelen elhatározásra jutott, hogy férji tekintélye megóvása céljából beoltatja a Moro-szérummal mindhárom gyermeket s ezáltal is meggyőződik neje hűségéről. A tűzoltóság *Sztankovics* Milos vezetésével csakhamar meg is érkezett és az oltáskezdetét vette. Tíz perc múlva a következő tények derültek ki:

1. Az önálló gyermek atyja nem Oroszlánszívű Mór, hanem az aradi pápai nuncius, akit egy hónappal ezelőtt visszahívtak Rómába. 2. Az összenőtt gyermekek atyja ugyancsak nem Oroszlánszívű Mór, hanem a fiúé egy közismert demokrata, a lányé pedig egy közismert antiszemita.

Erre rémes családi jelenet következett. Oroszlánszívű Mór ezután odakapott az oroszlánszívűhöz és ahol fészkel az agy. Ezután így hörgött:

— Cimzett nem fogadja e! Vissza!

A jelenvolt orvosok erre sürgősen becsomagolták a gyermekeket: az önállót azonnal postára is adták a pápai nunciának. A másik kettőt azonban nem tudták postára adni. Az antiszemitának nem küldhették el a demokrata csecsemőt és viszont. Nagyszabásu Izolda háromnegyed-ajultán sikoltotta:

— Melyiket szerettem? Melyiket szerettem?!

A sikeltásokra Oroszlánszívű Mór elakart lágyulni, ez azonban a keményítőkúra hatása folytán nem sikerült neki. Tehát dühösen kiáltott:

— Szét kell vágni a gordiusi csomót!

A röviden gordiusi csomónak nevezett ikreket az orvosok csakugyan szétakarták vágni. E pillanatban azonban sajtáságos esemény történt. Az ajtó feltárult és két dühös férfi lépett be rajta: a közismert demokrata és a közismert antiszemita. Mindkettő egy-egy csecsemőt cipelt és így ordított Oroszlánszívű Móra:

— Nyomorult! Itt a gyereked!

— De kérem, — hebegte Oroszlánszívű Mór, én ép úgy nem csábitottam el az önök nejeit, mint egy ma született bárány!

— A szérum nem csal! — ordított a két férfi.

Oroszlánszívű Mór agyában e pillanatban világosság támadt. A szérum nem csal. Ő nem csalt. Tehát a dologban tévedés lehet. Nagyszabásu Izolda valószínűleg tévesen adott életet a demokrata és antiszemita csecsemőknek, míg a demokrata és antiszemita hölgyek a csere folytán tévedésből az ő gyermekeiket hozták világra. Rögtön meg is magyarázta a sajnálatos tévedést a két dühös férjnek, akik a magyarázatba bele nyugodtak és átvették Oroszlánszívű Mórától az összenőtt ikreket, otthagynak cserébe a másik két csecsemőt. Az érzékeny családi jelenet hatásának a keményítő nem tudott ellenállani: Oroszlánszívű Mór teljesen ollágyult, úgy, hogy sürgősen vissza kellett utaznia a szanatóriumba.

A demokrata és az antiszemita ezalatt, nem tudván megegyezni, hogy kié legyen az összenőtt gyermekpár, amerikai párbajt vívott. Mindegyik letette a főséket, hogy amennyiben fekete golyót húz, egy óra alatt föbelövi magát. Tévedésből azonban két fekete golyó került a kalapba. Ennek folytán a demokrata kijelentette, hogy egy félóra alatt fogja magát föbelöni, de csak 108 éves korában. Ezzel szemben az antiszemita is kijelentette, hogy azonnal föbelövi magát, mihelyt olyan revolvert talál, amely egy egész óra alatt folyton föbelövi az embert. Az ikrek a lencsézárba kerültek.

Onök azt kérdik ezután, hogy mi lett a harmadik, önálló gyermekkel?

A posta nem találta meg a pápai nunciust és így a csomagot nem lehetett kézbesíteni. Az önálló csecsemő tehát a raktárba került, ahol két hétig hevert. Azután elárverezték. — zab.

Meglopott aradi orvos.

Letartóztatott betörő.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 15.

Az aradi rendőrség bűnügyi osztálya távirati megkeresést kapott tegnap a szegedi rendőrségtől, hogy nyomozza ki, vajjon *Pázmándi* Gábor közveszélyes betörő követett-e el Aradon betöréseket. A hírhedt betörőt ugyanis tegnap elfogták Szegeden s a kihallgatás során azt vallotta, hogy Aradon orvosi műszereket lopott. Az aradi rendőrséghez nem érkezett az utóbbi időben ilyen irányú feljelentés. A bűnügyi osztály azonban mégis megindította a nyomozást, amely eddig nem járt eredménnyel. A nyáron ugyan jelentést tett *Bácskai* Béla dr. a rendőrségen, hogy 400 korona értékű oltóanyagot loptak el rendelő szobájából. A rendőrség azt hiszi, hogy ezt a lopást nem Pázmándi követte el. Egyébként a bűnügyi osztály tovább folytatja a nyomozást.

A közveszélyes betörő elfogatásáról az alábbiakat jelentik *Szegedről*:

A szegedi rendőrség ma éjjel egy országjáró csavargót tartóztatott le, aki elfogatása előtt egymásután két betörést követett el. *Pázmándi* Gábor 25 éves, erzsébetfalvai lakatossegéd a betörő, aki már a szegedi ügyészség fogházában várja büntetését.

Pázmándi Gábor tegnap este nyolc óra után *Zsivora* Pál biztosítási tisztviselőnek a Somogyi-utca 22. szám alatt levő lakását álkulccsal kifizetette. Nesztelenül lépett az előszobába, de legnagyobb meglepetésére a belső szobából emberi lépéseket hallott. A házmesterné foglalatoskodott ott, aki figyelmessé lett az ajtónyílásra és kinyitotta a szoba ajtaját. Ebben a pillanatban a betörő odaugrott és a sikoltozó asszony karjait megragadva, pénzt követelt. A házmesterné segítségért kiáltott, mire *Pázmándi* eleresztette és kifutott az előszobából. Közben felkapott egy csomag szivart. Egyébként ez a betörés eredménytelen maradt.

A sikertelen kísérlet nem kedvetlenítette el a betörőt, aki *Krausz* József szállítónak lakásába hatolt be álkulcs segítségével. Itt már mi sem zavarta meg a munkában *Három szekrényt tört fel s azokból több selyemkendőt, egy rókaprémmel bélelt télikabátot, egy fekete ruhát, őszi kabátot, kalapot, ernyőt, bőrdöngőt* emelt el s affélekül, hogy észrevették volna, eltűnt.

A károsultak még az est folyamán jelentést tettek a rendőrségen, amely azonnal megindította a nyomozást a betörő kézrekerítésére. A véletlen játszotta a betörőt a rendőrség kezére. *Soós* György őrsparancsnok éjjel két órakor ki akart menni a Szeged-Rókus állomásra s utközben benézett az Adler-féle vendéglőbe, ahol egy gyanús külsejű ember aludt a földön. Igazolásra szólította fel az álmos vendéget, akit aztán letartóztatott. A rendőrségen megállapították, hogy *Pázmándi* Gábor, lopásért már többször büntetett lakatoslegény, akit legutóbb két évi fegyházra ítélte a törvényszék. Beismerte, hogy ő követte el a két betörést. *Megmólokása alkalmával orvosi műszereket találtak nála, amelyekről kitűnt, hogy azokat Pázmándi Aradon lopta össze.*

HIREK.

Rajongók.

Arad, február 15.

Amíg a mesterségesen felkavart indulatok egész serege viharzik a köztéren, amíg a gáncsvetés, a gyűlölködés, a rágalom és a brutalitás minden eszközzel dolgoznak egymás ellen az emberek: ebben a gyalázatosan visszataszító színjátékban egy statisztát lökdösnek ide oda. Szürke és kis ember. Talán észre sem veszik, ha nem jut neki is olyan szerep a tragikomédiában, amely rövid ugyan, de jelentős hatása van a kifejlésre. Lökdösik ide-oda ezt a kopott alakot. Ha végig ütnek rajta: nem őt akarják ütni, hanem a háta mögött állót. És ez az ember vakon és rajongva játsza le a szerepét, a hálátlan, gyűlöletes szerepet, amelynek a bére üldözés, esetleg fogház.

Van valami megható az ilyen jelenségekben. Van valami megható abban, hogy a Don Quijote-ok mindig megelik a maguk Sancho Panzáját, aki megy velük tűzbe, mindenestre inkább fanatizmusból, mint a nagyon is távoli haszon reményében. Van valami megható abban, hogy amikor a politika mindjobban áttolódik a személyi és főleg a gazdasági kérdések terére, akkor akad ember, aki légi eszmények után szalad. Van valami megható benne, amint megható minden fanatizmus, minden benső szükségletként jelentkező rajongás, amelynek az eredőpontja ott van a rajongó szívében.

A politika Sancho Panzái közé beiródik egy új név. A Hajdu Gyuláé. Ő el fogja veszíteni az állását, talán a szabadságáért: de a magyar politika Don Quijoteja megveregéti érte a vállát. És ő úgy érzi, hogy ő egy hivatali szabadságtalansággal többet tett a közjóért, mint évekig tartó hivatalos pontossággal. A rajongóknak ez is jutalom.

Furcsa pár ez a pár ember: ez az igazga Lengyel Zoltán és ez a fanatikus Hajdu. Mennek rozsdás fringiókkal a szélmalomok ellen. Fogpiszkálóval akarnak ismételt tisztogatni. Két fanatikus, rajongó és eszelős ember. A szélmalom szárnyait meghasíthatják ugyan, de a végén mégis ők buzzák a rövidebbet. Mert a szélmalom levághatja őket a sárba és előbb-utóbb le is vágja. És a szélmalom forog tovább.

Ha ugyan meg nem áll a kedvező szellő.

— A haldokló Lueger. Bécsből táviratozzák: Lueger polgármester állapotában ma látszólag könnyű javulás állott be. Ejjel a beteg reggel négy óráig, öt óra hosszan át szakadatlanul aludt, azután ismét hevesebb fájdalmak léptek fel, melyek egy darabig nem engedték elaludni. Hat óra felé a beteg ismét álomba merült. Későbbi távirat jelenti: A főpolgármester az egész éjjelt álmatlan nyugtalanságban töltötte. Táplálékot nem vesz magához. Ereje rohamosan fogy. Az orvosok nem hiszik, hogy fölépüljön.

— A tanítók fizetésrendezése. Bécsből táviratozzák: Apponyi Albert gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter tegnap este Bécsbe érkezett és a mai nap folyamán különkihallgatáson volt a királynál, hogy bemutassa neki a tanítók fizetésrendezéséről szóló törvényjavaslatot. A miniszter azután látogatást tett Aehrenthal báró külügyminiszternél és délután visszautazott Budapestre.

— Arad a rendőrkapitányok kongresszusán. A vidéki rendőrkapitányok országos kongresszusa e hó 18-án délelőtt fog lefolyni Pestvármegye székházában. Hegedüs Sándor marosvásárhelyi főkapitányhoz, mint az országos rendőrkapitányi kongresszus permanens bizottságának elnökéhez még mindig nap-nap után érkeznek a vidéki városok rendőrkapitányaitól értesítések, amelyekben a kongresszus eszméjét üdvözik és azon személyes megjelenésüket kilátásba helyezik. Hegedüs főkapitány megkeresésére a székesfővárosi államrendőrség több tekintélyes tagja is meg fog jelenni. A kongresszus tagjai e hó 17-én este a Pannónia-szállóban tartják ismerkedési estélyüket. Aradot a kongresszuson Sarlot Domokos főkapitány fogja képviselni, aki jelenleg is a fővárosban van.

— Lányi Mór nem összeférhetetlen. Budapest-ről táviratozzák: A képviselőház összeférhetetlenségi bizottsága ma a Ház ülése után ülést tartott, amelyen megállapította, hogy miután Lányi Mór lemondott a vezérigazgatói állásról a Szabadkai Népbanknál, amely az államtól szubvencióban részesül, az összeférhetlenség esete nem forog fenn.

— Aradváros költségvetése. A város december havi közgyűlése tudvalevőleg elfogadta a hármas-bizottság által előterjesztett idei költségvetést. A közgyűlés határozatát felterjesztették a belügyminiszterhez, akinek jóváhagyása ma érkezett le a városhoz. Most tehát már be lehet szedni az újból felemelt pótdadót.

— Az óbudai kékfestőgyár égése. Budapesti tudósítónk jelenti: Éjfél felé két óra körül támadt az óbudai Spitzer Gerson és Társai-féle kékfestőgyárban. A tűz a Lajos-utca 93. számú telken épült „réggyár”-oldalon keletkezett és pedig a szárítóhelyiségben. A nyomóhelyiségnek egy jókora része is a tűz martalékává lett.

Négy héttel ezelőtt ugyanazon a helyen tűz támadt, de annakidején hamar lokalizálták a tüzet.

A helyiségben a tűz kiütésekor szerencsére nem volt munkás. A munkások akkor vették észre a tüzet, amikor a tűz hatalmas lángnyelvekben az ablakokon át törtetett kifelé. Nyomban telefonjelentés ment a tűzoltóságokhoz és nemsokára a tűz színhelyén termettek a II., III., IV. és V. k. z. ponti és önkéntes tűzoltóságok. Két csoport, a IV. és V. kerületiek, gőzfecskendővel dolgozott a tűz lokalizálásán. Négyórás megfeszített munka után lehetett csak a tüzet annyira eloltani, hogy a tűzoltóság otléte fölöslegessé vált. Délelőtt nyolc óra körül még mindig égett a gyár. A zsarátnok pedig, nem lehet tudni, mikor alszik el. A gyár tökéletesen elpusztult.

— Aradon aluszunk. Ha semmit nem, de aludni kitünően tudnak Aradon. Ha valamit tenni kéne, ha valami üdvös akciót kellene indítani, Arad alszik. Nagynéha felébred s akkor azután az álomszuszékok nehézségével utánacsinalja a többi városnak, amit utána kell csinálnia. A harmadik egyetem ügyében már minden város deputációzott, bizottságosdizott, mire Aradon is megmozdultak. Szegeden már rég használják a kulturpalotát: nálunk még folyik a veszekedés, hova kerüljön. És így tovább. Mindez pedig annak az ötletéből jut az ember eszébe, hogy a szegedi kereskedelmi és iparkamara tegnap foglalkozott az ottani butorszövetkezetnek az aradiéhoz hasonló botrányával. Elhatározta a teljes ülés, hogy mivel az ily szövetkezetek kiegészítő cikkek gyanánt függönyöket, szőnyegeket, hajlitott butorokat és más efféléket is árúsítanak, felterjesztést tesz, hogy ez az állami támogatást élvező intézményeknek ne engedjék meg, mert a szövetkezet célja voltaképpen csak az, hogy a saját tagjai cikkét árúsítsa. Azonképp megtiltani kéri

a kamara azt is, hogy a szövetkezet öndílon tartson fenn kárpitosműhelyt, mert ezzel a helyi iparosokat károsítja. Aradon még rosszabb a helyzet, mint Szegeden. De az aradi iparkamara alszik. Majd egyszer, ha talán mégis felébredne, esetleg még észre is veheti, hogy itt tenni kellene valamit.

— A gyilkos milliomos. A gyilkos milliomos pörének szenzációi napról napra megújulnak. Óriási izgalommal várja most egész Amerika Thawné második kihallgatását, amelyen Jérôme ügyész kérdéseire kell majd felelnie a gyönyörű Nesbitnek. Eddig tudniillik csupán a védők kérdezték Thawnét. Thaw védői mindent elkövetnek annak bizonyítására, hogy védencük a gyilkosság napján teljesen beszámíthatatlan volt. Amióta Nesbit Evelin megvallotta neki, hogyan lett áldozata White építész vadállati szenvedélyének, Thaw állandóan nagyfokú lelki izgalomban élt. Viziók gyötörték, White alakja üldözte, a Don Juan alakja, aki lányokat rabol el és tesz tönkre... A rémlátások a gyilkosság napján is üldözték a milliomost s ezektől akart szabadulni, amikor fegyvert rántott üldözőjére. A tegnapi tárgyaláson kihallgatták Evans elmeorvost, aki kijelentette, hogy Thaw lelkiállapota nem normális s hogy izgatottságában sokszor nem tudja a jót a rossztól megkülönböztetni. Thawnak különben épp tegnap volt a harminchatodik születésnapja. A gyilkos milliomos ezer meg ezer üdvözlő táviratot kapott Amerikától.

— Eljegyzés. Keleti Bódog, az Acsev. isztviselője eljegyezte Binder Olga kisasszonyt, Binder Gyula Máv. ellenőr bájos leányát.

— Kiutasított pángermán lapszerkesztő. Zimony-ból táviratozzák, hogy Zimony város előjárósága kiutasította Kurz Valentint, a Zemlener Volksblatt szerkesztőjét, mert ez pángermán lapjában a magyarság és a horvátok elleni gyűlöletet szítja.

— A „Viktoria” közgyűlése. A „Viktoria” takarékos és hitelintézet e hó 24-ik napján délelőtt tíz óra körül tartja meg az intézet József főherceg-ut 2. sz. alatt levő helyiségében 19. évi rendes közgyűlést.

— Az ezredes ur bucsuzik. A francia hadsereg állapotára nagyon különös világot vet az a hír, amely most Párisból érkezik. Franclicu gróf ezredes, a 147. számú gyalogezred parancsnoka, akit a hadügyminiszter fölmentett állásától, bucsuzó napiparancsot intézett ezredéhez, amely így kezdődik:

Félretoltak, mert azt látták, hogy nem vagyok mindenre való. Nem vagyok sem szabaddkőműves, sem zsidó, sem kém, sem áruló és nem is vagyok eladósodva. Egyszerű és szerény ember vagyok és ez is voltam mindig, hű szolgálója vagyok Franciaországnak. A züllésnek ebben a szomorú korszakában, amikor trágárdombon levő emberek vannak feül és amikor az antimilitarizmus burjánzik, nincsen szükség olyan emberekre, amilyen én vagyok.

Igy beszél az ezredes ur és ezzel a beszéddel bizonyítja be legjobban, hogy a francia hadsereget csakugyan reformálni kell. A hőkennyire nincs fegyelem, ahol egy ezredes — napiparancsban! — a besorozott katonákhoz ilyen szavakat intézhet, ott valóban rothadhatnak a viszonyok. Nem lehet oka a francia kormánynak, amely nagy tisztító munkákat végez, arra, hogy hadseregéből ki ne vesse azokat az elemeket, amelyek folyton a fennálló államrend és kormányrendszer ellen törekednek s eközben egyre azon siránkoznak, hogy a kormány tönkreteszi a hadsereget. Holott az a hadsereg, amelyben ilyen ezredesek vannak, máris tönkre van téve teljesen.

— Halálos. Özvegy Lillin Ferencné szül. Paschinger Matild ma 80 esztendőskorában meghalt Aradon. Az elhunyt férje Arad egyik

legrégibb fűszerkereskedésének tulajdonosa volt s az ő tulajdonát képezte az Asztalos Sándor-utca és a Szabadság-tér sarkán álló ház is, amely később Tones, majd Daimel ház néven volt ismeretes s most *Keppich* Jakab dr. tulajdonát képezi. Az elhunyt matrózát gyászolók között van *Gábor* Antal nyug. huszárezredes, *Lozanich* Konstantin és *Engländer* Dagobert vasuti főfelügyelők, továbbá *Winkler* Rudolf százados, az elhunyt unokája.

— **Csőrepedés egy aradi házban.** Megirtuk, hogy *Fényes* Dezső villamgyári igazgatónak József főherceg uti házában a vízvezeteki cső megrepedt. Emiatt a vizórát elzárták és a fő-tér közönsége tegnap egész éjjel nem kapott vizet. A rendőrség felhívására *Virágh* Lajos városi főmérnök ma délelőtt megvizsgálta a megrepedt csövet és konstatálta, hogy a baj korántsem olyan nagy, mint azt eleinte hitték. A vízvezeteki társaság emberei még a mai nap folyamán kicserélték a megrepedt csövet.

— **A katonatisztek kauciója.** Bécsből táviratozzák: Több bécsi napilap az utóbbi napokban azt a hírt közölte, hogy legközelebb megjelennek a cs. és kir. közös hadsereg kötelékében állók házasságkötésére vonatkozó újabb előírások. Ezzel szemben hivatalosan kijelentik, hogy e hír nem felel meg a tényállásnak, amennyiben a közlés időpontját még nem lehetett megállapítani. A hivatalos jelentésből kitűnik továbbá, hogy továbbra is érvényben marad a házasságkötésre vonatkozó azon rendelkezés, amely szerint azon tiszték, kik 30-ik életévüket még nem töltötték be, csak az esetben nősülhetnek, ha magasabb mellékjövedelmet biztosíthatnak maguknak.

— **A francia kulturharc Páris-ból táviratozzák:** A St. Meen szeminárium kiűritése csak katonai karhatalom igénybevételével sikerült. A szemináriumhoz vezető utcákat barrikádokkal zárták el. Több elfogatás történt. Az elfogottak között van a polgármester segédje is.

— **Merénylet — zárt ajtón át.** Budapesti tudósítónk jelenti: *Kriston* József kisiparos szorgalmas, józanéletű ember volt eddig, aki a legbékésebb családi életet folytatta. Néhány hét óta azonban teljesen megváltozott. Keresményét elverte, reggelenként járt haza és munkáját is elveszítette. Tegnap hajnalban tért haza és feleségére ráförmédt, hogy menjen be vele a szobába. Az asszony megijedt férje dult vonásaitól és nem akart menni, mire *Kriston* az asszony felé rohant. Ez megrémült és befutott a második szobába, magára zárva az ajtót. Ekkor *Kriston* többször revolverrel az ajtóra lött. Az asszony kiugrott a földszinti lakás ablakából és bemenekült a házmester lakására. *Kriston* meglátta és az ablakon át utána lött. Mire a házmester rendőrt hívott és ezzel bementek *Kriston* lakására, a lövöldöző férj eltűnt és azóta megtalálni nem lehetett. Felesége azt hiszi, hogy *Kriston* megőrült. Különbösen is családi betegség *Kriston*éknál a téboly, *Kriston* anyja is az angyalföldi tébolyában halt meg. A rendőrség keresi a veszedelmes embert.

— **Elmaradt esküvő.** Sokat és sokfelét beszélnek néhány nap óta Budapesten egy elmaradt esküvőről. A mátkapár: *Láng* Mihály dr., a volt kereskedelmi miniszter fia és *Röck* Blanka, *Röck* István mérnök, nagyvállalkozó leánya. Az esküvő hétfő délutánra volt kitűzve a Deák-téri evangélikus templomban, de hirtelen elmaradt. *Láng* Mihály s *Röck* Blanka házassága ugynevezett vegyes házasság lett volna. *Röck* Blanka katolikus hitű, míg a vőlegény régi protestáns család sarja. A mátkapár szülői úgy állapodtak meg, hogy az egyházi szertartás a vőlegény vallása szerint a luteránus templomban tartassék meg. Ebbe *Röck* Blanka is beleegyezett. Az esküvő előtt azonban a menyasszony katolikus szokás szerint gyóntatótyához ment, hogy az esküvő előtti gyóntást elvégezze. Ekkor váratlan dolog történt. A gyóntató atya

megtagadta az abszolúciót azzal a megokolással, hogy a katolikus menyasszony protestáns emberhez megy férjhez és protestáns templomban is esküszik. Hosszas kérésre is csak annyira volt hajlandó, hogy megadja az abszolúciót, ha a menyasszony az esküvő után haladéktalanul, még mielőtt szülői házába visszatérne, őt, a papot keresi föl és kijelenti, hogy *bánja azt, hogy protestáns emberhez ment férjhez* és hogy protestáns templomban esküdött. Ebbe sem *Röck* Blanka, sem szülei nem egyeztek bele. A *Láng*- és *Röck*-családok közös meg egyezése folytán elhalasztották az esküvőt addig, amíg toleránsabb papot találnak.

— **Uj Boccaccio.** Itália újságolvasó publikumát érdekes történet foglalkoztatja most. Néhány éve, hogy egy gazdag palermói, *Guisepe Massaro* megházasodott. Gazdag és csinos fiatal hölgyet vett el feleségül, akivel Palermóban telepedett le a via Nocén lévő villájában. A mézeshetek közben a férjet üzleti ügyek Cannesbe szölitették. Alig tartózkodott itt egy héttig, midőn bátyjától levelet kapott. A levélben a bátyja arról értesíti, hogy feleségét az utóbbi időben feltűnően sokszor látogatja meg egy titokzatos bárónő. A bárónőről később kiderült az, hogy nemcsak hogy nem bárónő, hanem férfi s hozzá nem is báró. A bárónő alakjában egy fiatalember látogatta meg a szép menyecskét. A féltékeny férj gyorsvont sebességével rohant haza, hogy a Boccacciót kiverje a házából. Haza is ment, azonban a fiatalember és a felesége oly nagyszerűen kimagyarázták az ügyet, hogy a férj megbocsátott és még állandó vendégének fogadta. A napokban azonban újabb házasságtörésen érte a feleségét a fiatal ex-bárónóval. Most a férj szigorubb lett s annak rendje és módja szerint elverte a fiatalembert. Legközelebb lesz az esküdtzéki tárgyalás abban az ügyben, amelyet signor *Massaro-Othello* ellen indított az új Boccaccio.

— **Jótekonyság.** Az elmúlt héten a következő adományokat küldötték a ségai szegény-tanulók ingyen konyhája javára: Névtelen Nőra 10 korona, Magyar Benoid gáz r. t. 10 korona, Auer Jánosné 240 drb. sütemény. A jöszivü adományokért a szegény tanulók nevében e helyütt mond köszönetet *Lantos* Miksa tanító.

— **Elveszett egy finom, fehér női csipke-zsebkendő** ma délután az Andrassy-téri korzónak a Keller-féle virágkereskedéstől a Hungaria kávéházig terjedő részén. A becsületes megtaláló kéri, hogy a zsebkendőt szolgáltatassa át lapunk kiadóhivatalában.

— **Praeservativ** ideális legjobb minőségben *Vojtek* és *Weisznl.* 261

A néppárt haragszik. Bomlás a koalícióban.

„Fütyülök az egészre.“

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, február 15.

A néppárt haragszik. A néppárt rendszeren haragudni szokott, amikor alkalma van a harag révén az ország figyelmét felhívni, hogy ime, ő még él. Mióta a koalíció uralomra került, a fekete pártnak nem igen jutott rész a szereplésből. Már pedig ők szerepelni, szerepelni akarnak, mert a szereplés az élet. Most nincs alkalom a kegyesekkel való izgatásra, a felekezeti gyűlölet nyilvános terjesztésére: ez nagyon fáj. Miután pedig a népszerűség a szerepléstől függ, a feketék tábora minden alkalmat kihasznál, hogy a közéleti tisztaság legfőbb órének, a politikai következetesség mintaképének, a nemzeti ügy első védőjének tüntesse föl magát. Ezért van, hogy a néppárt az állandó bomlasztó elem a különben is végtelenül beteges szervezeti koalícióban. Előbb utóbb ki is kell válnia belőle. Es a néppárt az örökös duzzogással talán meg is szerzi magának az egyetlen érdemet: a koalíció szétbomlasztását. Legalább ismét lesz parlamenti élet ebben a kiábrándult országban.

Budapesti tudósítónk jelenti:

A függetlenségi párt egy részére kinos benyomást tett a néppárt tegnapi értekezlete, amely *Günther* Antal igazságügyminiszter több nyilatkozata ellen állást foglalt és kifogást tett *Méray-Horváth* Károly ösztöndija és ezzel *Kossuth* Ferenc ellen is. A párt tagjai közül többben fölháborodtak azon, hogy a néppárt már több ízben foglalt állást a függetlenségi párt ellen, most pedig minisztereivel száll szembe. Emelkedtek különben olyan hangok is, hogy ha a néppárt nem tartja meg a koalícióval szemben való lojalitását, akkor a néppárt ellen kell koalíciót alkotni.

Nem valószínű azonban, hogy ennek a nézeteltérésnek bárminő komoly következése is volna. A néppárt különben ma folytatólagos értekezletet tart, amelyen *Zichy* Aladár gróf, akit Bécsből kértek Budapestre, szintén résztvesz.

A néppárt tagjai közül különösen *Zboray* Miklós tüzelt erősen a néppárt magatartása mellett. Már arról is beszélnek, hogy a néppárt kiválik a koalícióból.

— **Miért maradjunk,** mondta *Zboray*, mi érdekünk van benne. *Az egész vonalon háttérbe szorítanak, egészen kinulláznak.* Folyton azt az egy tárcanélküli minisztert vetik a szemünkre. Ugyan sokat kaptunk vele! És azután amit kaptunk, azt is egyre a szemünkre hányják, leggyakrabban az alelnökséget. De ha egyebet kérünk, rögtön a pártközi békére hivatkoznak és nekünk semmitsem adnak. Kaptunk e egyetlen egy főispánságot is? Magyar kerületekben mindenütt ellenjelölteket állítottak ellenünk és itt a Házban véleményünk érvényre nem juthat. Ilyen körülmények között *fütyülök az egész koalícióra.*

Szabó István, a volt néppárti, jelenleg függetlenségi képviselő ezt mondta:

— **A néppárt eljárása a legkülönösebb.** Vagy van politikai bizalom, vagy nincsen, de részleges bizalom, amely minden percben érintkezik a bizalmatlansággal, nincs és nem is lehet. Ezt a kérdést végre tisztázni kell. *Rakovszky* egyre politikai gimnasztikát űz. Folyton próbálkozik és kísérletezik. Az is bizonyos, hogy a kísérleteket nem egyedül akarja végrehajtani, hanem szövetségeseiket keres. De azért valószínű, hogy a gimnasztika azzal fog végződni, hogy *lecsuszik a nyújtóról és kitöri a nyakát.*

A néppárt ma este értekezletet tartott, amelyen megjelent *Jekelfalussy* Lajos honvédelmi miniszter is. *Rakovszky* István elnök jelentette, hogy *Zichy* Aladár gróf halaszthatatlan teendők miatt csak hétfőn érkezik meg Budapestre. Ezután letárgyalták a katonai özvegyek ellátásáról szóló törvényjavaslatot, majd a politikai helyzetről folytatott a párt bizalmas értekezletet.

Az értekezlet során a napirenden levő hírlap-átalányozási ügygel foglalkoztak és a párt tagjai örömmel vették tudomásul, hogy erre nézve álláspontjukat osztja *Wekerle* Sándor miniszterelnök is. Egyébként a felszólalók valamennyien hangsúlyozták, hogy a pártnak a koalícióhoz való tartozása a kritika jogának gyakorlásában nem gátolja a képviselőket és ezt a napirenden levő kérdésekkel szemben tárgyilagosan a jövőben is gyakorolni fogják.

Zichy Aladár gróf, akit tegnap Budapestre kértek, a mai napon nem érkezett meg, sőt abban az ügyben, amelyben kérték, nem is szándékozik Budapestre utazni. A miniszter azon a nézeten van, hogy *Wekerle* Sándor miniszterelnök mai beszéde, amelyről *Apponyi* Alberttel együtt Bécsben értesült, a történeteket a lehető legkorrektebben elintézte. *Zichy* bizonyos

kérdésekben, például *Méray-Horváth* segélye dolgában érhetőnek tartja a néppárt több tagjának álláspontját, de oly jelentéktelennek itéli a kérdést, hogy semmi esetre sem követné azoknak tanácsát, akik okot látnak a következmények levonására.

MULATSÁGOK.

(=) **Luteránus piknik.** Szombaton este zajlik le az első nagyobb böjti mulatság. Mint már említettük, az aradi ág. hitv. ev. egyház február 16-án, este 8 órakor, az iparosház özszes termeiben, táncsal egybekötött zártkörű luteránus-pikniket rendez. A személyenkénti 4 korona belépődíjban befoglaltatik a teásvacsora ital nélkül. Jegyek kaphatók a meghívó előmutatása mellett Fejér Gyula, Réthy Viktor és Kneffel Lajos kereskedésében, valamint este a pénztárnál.

(=) **Tea-estély.** Az aradi Székely-otthon f. hó 16-án, szombaton este tea-estélyt tart, melyre ugy az Otthon, mint a Boros Béni-kör tagjait meghívja az elnökség.

Az örök botrány.

Az aktatolvaj szabadlábán. — A vádтанács döntése. — A közjó érdekében! — Hajdu nyilatkozik. — A hamisított Lengyel-féle levél. — Más aktákat is lemásoltak. — Kossuth a Méray-Horváth-ügyről. — Méray-Horváth nyilatkozik. — A „pimasz lájtinánt.”

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, február 15.

Mint aminek sohasem lesz vége, nyulik, egyre nyulik a botrány fonala. A kompromittáltak tábora egyre növekszik. Maholnap azt kérdi önmagától az elfogulatlan szemlélő: vajjon kihez nem ért még el a piszkos áradat? És ezt Magyarországon politikának nevezik.

A Halmos—Polónyi—Schönbergerné Vázsonyi—Lengyel—Hajdu—Kossuth—Méray-Horváth—Rakovszky botrány előreláthatólag még jó néhány napig felszinen marad. Felszinen tartják épen azok, a kiknek érdekükben áll, hogy az állandó zavarban, a botrányok labirintusában elfeledkezzék arról az országról, hogy honnan is indult utnak a lavina.

Budapesti tudósítónk a következőkben számol be a legújabb eseményekről:

Hajdut szabadlábára helyezték

A vizsgálóbíró, amint ismeretes, Hajdu Gyula számvevőszéki hivatalistának a további fogvatartását rendelte el. Ellene a hozott határozat szerint a btkv. 336. §-ának 9. pontjában körülírt lopás büntette és a 467. §-ba ütköző megvesztegetés büntette címén folyik az eljárás, de felettébb kétséges, hogy megállhatnak-e ezek a minősítések. Áll ez különösen ma, amikor már teljes bizonyos, hogy a Lengyel-féle levél hamisítvány és semmi adat sincs arra, hogy Lengyel Zoltán képviselő az aktákért pénzt ígért és Hajdu ennek a reményében cselekedett volna. Ezzel természetesen elesik a megvesztegetés vádja s aligha foglalhat helyet a jelen esetben a lopásnak vádja is. Az akták kiszolgáltatása ugyanis, jogászok véleménye szerint csakis a hivatali titok megsértésének vétségét állapítja meg. A védő, Kemény Miklós dr. szintén ezt az álláspontot vitatja felfolyamodásában, melyet a törvényszékhez intézett, védencének a szabadlábára helyezését kérve. A bűnpör iratai ma délelőtt tizenegy órakor érkeztek a vizsgálóbíróhoz, már a védő felfolyamodásával együtt a vádтанácshoz, ahol referálás végett Kállay Miklós dr. törvényszéki bírónak osztották ki az ügyet.

A törvényszék vádтанácsa Kállay Miklós bíró előadása alapján ma délben foglalkozott Hajdu Gyula felfolyamodásával, amelyet a vizsgálóbírónak vizsgálati fogságot elrendelő végzése ellen beadott. A vádтанács a védő álláspontjára helyezkedett és csak a hivatali titok-sértést látta fenforogni, amelynek legmagasabb büntetése egy évi államfogház. A vádтанács ez alapon Hajdu szabadlábahelyezését rendelte el.

Teljes fölmentést!

A vádтанács határozatát minden különösebb lelkesedés nélkül fogadta Hajdu.

— Ezt vártam, mondta közömbösen, amikor a vizsgálóbíróhoz kijöttem. Amit én tettem, azért nemcsak fogva tartani, de elítélni sem lehet engem.

A szabadlábahelyezés kihirdetése után egy újságírónak a következőket mondta Hajdu, aki ma igen jókedvű volt:

— Ha engem nem mentenek föl, akkor senkit a világon. Azt nem tekintem érdemnek, hogy a vizsgálat alól fölmentettek. Teljes fölmentés, teljes rehabilitáció kell nekem, mert ártatlan vagyok, becsületes polgár vagyok. Nem ismerek politikai árnyalatokat, nüanszokat, én nem veszek részt a veszekedésekben, a föltámasztásokban és agyonverésekben. Hazafiságom birt rá arra, amit tettem és az a rajongás, amelylyel Lengyel Zoltán iránt viseltetem. Soha egy krajcárt nem kaptam tőle, soha nem is voltam nála. Nem is gondoltam az akták elvitelénél, hogy lopást követek el, csak hazám érdeke lebegett előttem.

Hajdu a törvényszék épületéből egyenesen lakására tért.

Kemény Miklós dr., Hajdu Gyula ügyvédje ma kijelentette, hogy bizonyosra veszi védence fölmentését. Hajdu még csak hivatali titkot sem árult el, amennyiben az aktákat egy arra hivatott emberrel, egy törvényhozóval közölte, akinek ugyanis módjában lett volna azokba betekintést nyerni.

Lengyel hamisított levele

A rendőrségen ma kihallgatták Szeredai Leó újságíró, aki a *Független Magyarország* című lapnak átadta annak a levélnek a szövegét, mely levelet állítólag Lengyel Zoltán országgyűlési képviselő intézett Hajdu Gyulához. A levélről a rendőrség már kijelentette, hogy apokrif. Ma Nagy Károly dr. rendőrfogalmazó, aki ebben az ügyben a vizsgálatot vezette, magához hivatta Szeredai Leót és információt kért a levélre vonatkozólag. Szeredai beismerte, hogy ő azt a bizonyos levelet nem látta, hanem egy ismerőse, akivel a Zrínyi-utcában találkozott, beszélt neki a levélről és lediktálta annak szövegét. Ezt a bizonyos ismerőst megnevezni nem akarja, mert szavát adta, hogy hirtorrását meg nem nevezi.

A rendőrség Szeredai vallomásáról hivatalos értesítést nem ad ki, mert nézete szerint a szóban levő levélhez semmi köze. Szeredaitól információt azért kért, mert azt állította, hogy a levelet egy rendőrségi tisztviselőtől kapta. Most határozottan kijelentette, hogy ama bizonyos ismerőse nincsen a rendőrség kötelékében. Ezzel a rendőrség munkája az apokrif-levél dolgában véget ért.

Újabb lopott akták

A kormány értesült arról, hogy ma az *Athenium* cinkográfó műhelyében másolatot készítettek egy aktáról, amely a Kossuth Ferenc által az újságoknak fizetett pauszálára vonatkozik. A képviselőház tegnapi ülésén előterjesztették azokat az aktákat, amelyekről kiderült, hogy illetéktelen kezekbe jutottak és fényképmásolatok készítették róluk. Az akták-

ról ma készült másolat azt látszik bizonyítani, hogy a már ismert aktákon kívül több más aktát is eltulajdonítottak. Minden jel arra mutat, hogy az iratokat rendben jókor visszatették a helyükre és így a kormány egyelőre nem is tudhatja, hogy milyen aktákról van szó.

Illetékes helyen azt mondják, hogy a kormány, mert semmi titkolni valója nincsen, készséggel előterjeszt minden adatot, amelynek előterjesztését a képviselőház kívánja. Délután közzétett félhivatalos kommunikéban is kijelenti a kormány, hogy bárkinek kívánságára a Ház elé terjeszt bármiféle iratokat.

Méray-Horváth jutalomdíja

A Nap ma este megjelent számában közli a kimutatást, amely szerint a kereskedelmi kormány 14 lapnak összesen 26,000 koronát ad. Ezt a kimutatást, valamint Kossuth Ferencnek Méray-Horváth ügyében a számvevőszék átiratára adott válaszát fotografikus másolatban közli a lap.

Kossuth válaszána szövege a következő:

Nagyméltóságú Elnök Ur!

Mult év december 14-én 51822. szám alatti átiratára van szerencsém Nagyméltóságodat tisztelettel értesíteni, hogy Méray-Horváth Károlynak az 1906. évi 43301. szám alatt kelt rendeletben öt éven át engedélyezett évi 10,000 korona (összesen tehát 50.000 szóval öt vanezer korona) azért lett az Ipari és kereskedelmi célok cím Munkásvédelmi ügyek rovata terhére folyósítva, mert az 1904. évi költségvetés indokolásának 65. lapján foglaltak értelmében e rovatot terhelik a külföldi munkásvédelmi berendezések tanulmányozásából származó kiadások, akár utiköltségek, akár szakirodalmi művek beszerzése révén álljanak is azok elő.

Tekintettel arra, hogy a szociológiai tanulmányoknak külföldön való folytatása a munkásvédelem elméleti vonatkozásainak tanulmányozásával függ össze, ezen tanulmányuti kiküldetés fönti célzattal történt és a kiadás jogcíme a külföldi munkásvédelmi berendezések elméleti részének külföldön való tanulmányozásában gyökerezik, — ezen utisegélyt az Ipari és kereskedelmi cím Munkásvédelmi ügyek rovata terhére kellett kiutalványoznom.

Abban a nem várt esetben, ha Nagyméltóságod ezen indokolásomat elegendőnek nem találná, már előre is jelezhetem, hogy ezen kiadási tételt annak idején a zárszámadás indokolásában is külön fölemlitem.

Budapesten, 1907. február 4.

Kossuth s. k.

„A pimasz lájtinánt”

Méray-Horváth Károly ma a következő nyilatkozatot tette közzé:

Rakovszky István megbotránczik, hogy én tudomány címén pénzt kapok az államtól. Szerinte ez botrány. Ó az ő politikai hecseit ingyen csinálja. Bocsánat. Rakovszky ur, amikor én elvégeztem, amit tehettem az április 11-iki abszolutizmus elhárítására, ön diadalittasan zongott, én pedig hallgattam. Elmúlt egy hónap, ugy-e ön az én híremet sem hallotta? Arról már nem tehetek, hogy Kossuth Ferenc művelt embert becsülő európai ur, aki ugy találta illőnek, hogy hívott és azt mondta, hogy én szolgálatot tettem az országnak és hogy ő ezt a kormány nevében valamiképpen méltányolni akarja.

— Kegyelmes ur, a haszon annak a tudománynak köszönhető, amelyet művelek. Szeretnék dolgozni külföldön. Ott van, ami hozzám kell, feletem Kossuthnak.

— Szívesen, mennyi kell önnek, volt a miniszter válasza.

— Amennyiből úgy megélhetek, mintha keresnék. Megmondtam az évi összeget.

— Jól van, adja be a kérvényét.

Megkaptam a felét. Hogy Rakovszky ur ezt sajnálja tőlem, az guszta dolga. Persze, politika, tudás, tudomány, munka — ilyesmi nem az ő guszta. Holmi Schönberger báró nékhöz inkább ért. A snájdig lájtinánt eszéhez ilyesmi esik közelebb. Es azt merte mondani ez az analfabéta, ez a Méray egy him-Schönberger. Ez talán mégis sok. A művelt uri embert nem keresem tovább, de a pimasz lájtinántot nálán megtalálom.

Méray-Horváth Károly.

Günther nem koboztat

A Ház folyosóján már a déli órákban tudták, hogy *A Nap* este megjelenő számában újabb aktát fog közölni. Több jogász föl is vetette a kérdést, nem kellene-e a lapot rögtön megjelenése után *elkoboztatni*, miután nyilvánvaló, hogy lopott, hivatali titkot képező iratoknak közlése módot nyújt a lefoglalásra.

Günther Antal igazságügyminiszter azzal a kategorikus kijelentéssel vetett véget a vitának, hogy *ő ilyen irdnyban nem kíván intézkedni.*

Lengyel Zoltánt inzultálták?

Az esti órákban ma az a hír terjedt el a fővárosban, hogy Lengyel Zoltánt az utcán két fiatal ember megszólította és heves szóváltás után *tetleg inzultálta.* Azt is beszélték, hogy Lengyel súlyosan megsebesült, úgy, hogy *A Nap* szerkesztőségébe kellett vinni.

Ezek a hírek *teljesen alaptalanok.* Lengyel kijelentette fővárosi tudósítónknak, hogy egy szó sem igaz a hírekből. Ma este a Vigszínházban volt, ahol igen jól mulatott. Nem fél senkitől és semmitől és nem tanácsolja senkinek, hogy *őt megtámadja.*

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az aradi „Fehér Kereszt” gyermekvédegyesület *kórházi bizottsága* folyó hó 16-án délelőtti 12 órakor a főispáni hivatalban ülést tart, melyre ezuton is meghívja a tagokat az elnökség.

Csőd kérvény Fényes Kálmán ellen.

A tönk szélén.

Elárverezett ház.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 15.

Az elmúlt nyáron nagy föltűnést keltettek azok a szállongó hírek, amelyek Fényes Kálmán dr.-nak, az általánosan vagyonosnak hitt aradi ügyvédnek anyagi romlásáról szóltak. Fényesről széles körben azt tartották, hogy jól jövedelmező irodája van és vagyonos rokonoktól is tekintélyes összegeket örökölt, amelyek megengedték neki ismert költséges háztartásának vitelét. A múlt évben azután Fényes Kálmán ellen elrendelt tömeges végrehajtások egyszerűen megváltoztatták a vélekedést az ügyvéd vagyoni viszonyairól. Hamarosan híre ment, hogy Fényes a tönk szélére jutott és már a csődnit és az ügyvédség gyakorlatától való fölfüggesztés fenyegeti. Több hitelezője tényleg meg is kérte a csőd elrendelését, de Fényes ekkor kiegyezett a hitelezőkkel és így elkerülte a csődöt, amely az ügyvédi rendtartás értelmében tudvalevőleg az ügyvédi gyakorlatától való eltiltást is maga után vonja.

Ma azonban ismét aktuális lett az ismert ügyvéd elleni csőd megnyitásának kérdése. A mai napon ugyanis Momák Döme dr. aradi

ügyvéd *Debreczeni Lajos* aradi háztulajdonos és ennek neje képviseletében az aradi törvényszékhez kérvényt nyújtott be, amelyben kérte a bíróságot, hogy *rendelje el a csődöt Fényes Kálmán dr. ellen.* A beadványban elmondja Debreczeni, hogy bírói egyezség alapján járó 300 koronás követelését nem tudja Fényestől behajtani és ezért a csőd elrendelését s a csődvagyomból való kielégítést kell kérnie. A csőd-eljárás költségeinek előlegezésül Debreczeni 600 koronát bírói letétbe helyezett és az erről szóló nyugtát csatolta a csődnitási kérvényhez.

A törvényszéken *Fábián Lajos* dr. elnök még délelőtt *Heller Mór* dr. törvényszéki bírónak, a csődügyek referensének osztotta ki a kérvényt, amelyet a törvényszék polgári tanácsa már a ma délután 4 órakor megtartott ülésen vett tárgyalás alá. A tanács elnöke *Fábián Lajos* dr. törvényszéki elnök volt. *Heller* dr. ismertette Debreczeni Lajos csődnitási kérvényét, mire a bíróság hosszabb tanácskozás után azt a határozatot hozta, hogy érdemleges döntés előtt *tanuképpen kihallgatja Momák Döme dr. ügyvédet* és e kihallgatás foganatosítására, határnapul február 18-ának délelőtti 9 óráját tűzi ki, *Heller Mór* dr. törvényszéki bíró hivatalos helyiségébe. *Momák* dr. kihallgatása után, előreláthatólag még február 18-án délután fog a törvényszék a csőd elrendelése fölött érdemben dönteni.

Fényes Kálmánnak 8660 koronára becsült ingóira különben február 16-ára árverés van kitűzve, amelyet *Priegl István* dr. végrehajtónak 64 korona 79 filléryi követelésére, továbbá a „Muresanul” takaréknak és hitelintézet 1500 kor. és 580 kor.; a m. kir. posta- és távirdakincstár 10 kor., ifj. *Kopetko Károly* 18 kor. 40 fill. és *Hönig Ottó* 23 kor. 30 fill. követelése és járulékal erejéig meg is fognak tartani.

Itt említjük meg, hogy Fényes Kálmánnak a Kazinczy-utca 10. számú házat ma délután bírói árverésen *Györffy Arnold* bir. végrehajtó eladta. A házat az Aradi Ipar- és Népbank vette meg 30,000 korona vételáron. Árvereztek még a *Viktória-takarékpénztár* és *Gross Endre* dr. kisjenői ügyvéd.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ *A világi utonálók bünpöre.* Az aradi esküdtzéknek ma kellett volna itélkeznie *Fluerás* Petru, *Miklós Szimeon* és *Nyancz Miklós* bűnyűgyében. Nevezettek az ügyészség indítványára gyilkosság miatt kerültek a vádlottak padjára, mert a múlt év novemberében lesből rálöttek *Petika Juon* kocsisra. A bíróság a vádlottak elmebeli állapotának megvizsgálása végett a tárgyalást elnapolta.

§ *Báró Bánffy sajtópöre.* Erdekes esküdtzégi tárgyalás lesz e hó 18-án, hétfőn, a budapesti esküdtzbíróság előtt. A pör abból az időből származik amikor országsszerte izgalmat keltett a hírhedt *Zeysig-féle* röpirat. Ismeretes, hogy az „Az Ujság” azt írta eleinte, hogy a brosurá mögött, amely Berlinben készült, valószínűleg *Bánffy Dezső* báró és az ő személye révén a koalíció áll. A sajtópörök egész légióját szülte ez a meggyanúsítás és panaszosként lépett fel *Bánffy* báró is egy cikk miatt, mely t a nevezett lap főszerkesztője, *Gajdary* Ödön vállalta el a törvényes felelősséget. Ezt a panaszt fogja most hétfőn tárgyalni az esküdtzék *Zsitvay* Leo kuriai bíró, a mentőtörvényszék vezetőjének elnöklése mellett.

§ *A hamis rendjelek.* Budapesti tudósítónk jelenti: A hírhedt *Petróczy József* rendjelszedelegései szolgáltatták a hátterét az esküdtzék mai tárgyalásának, amelyen *Lippert* Lajos fővárosi vendéglős jelent meg panaszosképpen.

Valamely ellensége ugyanis azzal tréfálta meg, hogy levelet irt a nevében *A Nap* című laphoz, amelyben azon sopánkodott, hogy *Petróczy* neki az olasz kormány nevében ígért rendjelet és 5000 koronát csalt ki tőle. A levél megjelent és *Lippert* becsületsértés sajtó vétségeért perelte a *Petróczy* szélahamosságáról szóló cikk szerzőjét, *Nádas* Sándor hírlapíró, továbbá *Hajdu Miklós*, *A Nap* segédszerkesztőjét, mint akinek a kezén az apokrif levél szintén áment. A tárgyaláson, a melyen a panaszos dr. *Nigrinyi György* képviselte, a vádlottakat pedig *Hajdu Viktor* védte, — úgy *Nádas*, mint dr. *Hajdu Miklós* teljes jóhiszeműségükre hivatkoztak. Hangsúlyozták, hogy *Lippert*ről feltételezték, hogy rendjelet vásárolt s így autentikusnak vélték a beérkezett panaszos levelet. Az inkriminált cikk különben sem tartalmaz oly állítást, mely rágalmozást vagy csak a legenyhébb becsületsértést is képezne. Az esküdtek el is fogadták ezt a védekezést és nem bűnösnek mondotta ki a vádlottakat, kiket a törvényszék e verdikt alapján felmentett.

SPORT.

+ Az Aradi Torna-egyesület választmánya f. hó 16-án d. u. 6 órakor a liceumi tornacsarnokban ülést tart, melyre a választmány tagjait meghívja az elnökség.

NAPIREND.

Február 16. Szombat. Róm. kath. naptár: Julianna. — Protestáns naptár: Julianna — Izraelita naptár: Sabbat, Theruma — Görög-keleti naptár (február 3.): Simon és Anna — A nap két 7 óra 8 perckor, nyugszik 5 óra 22 perckor

A Fehér Kezdt-egyesület ingyenes orvosi rendelő-léte (Magyar-utca 6.) Rendelő orvosok: Dr. *Lechner* Ernő délután 3—4. Dr. *Fodor* Ödön délelőtti 8—9. Dr. *Staubert* Andor délelőtti 8—9. Dr. *Heimann* J. Károly kedden és pénteken délelőtti 12—1 óráig.

Időjárás. A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint, a mai napra a következő időjárás várható: Változékony, enyhe, sok helyütt csapadék.

Február 16. Az aradi posta- és távirda tisztviselői sport egyesületének táncestélye (Láng-vendég ó.) — Az aradi ág. ev. egyház piknikje (Iparosház.) — A kisjenő-erdőhegyi jótékony leányegylet hangver-enyvel és műkedvelői előadással egybekötött táncestélye (Kaszinó.) — Az aradi bürasztaltársaság táncvigalma (Vass.) — Az aradi tornaegyesület választmányi ülése e te 6 órakor (Lyceum.)

Február 17. A pankotai népbank részvénytársaság közgyűlése délelőtti 11 órakor. — A magyar Benoid gas res vnyitársaság közgyűlése délelőtti 11 órakor (Aradi és csanádi egyesült vasutak.) — Az aradi hivatalozólag betegsegélyző- és temetkezési egyletének közgyűlése déntán 3 órakor. A makói postaa tiszték és szolgák táncvigalma (Korona Szálló.)

Február 18. A világi utonálók részvénytársaság közgyűlése délután 3 órakor.

Február 23. Az aradi kaszinó egylet táncvigalma (Fehér Kereszt.)

Február 24. Az aradi csanádi gazdasági takarékpénztár részvénytársaság közgyűlése délelőtti 11 órakor. — Az aradi önkéntes tűzoltókar közgyűlése délelőtti 10 órakor (Füzülő lakanya.) — Az aradi iparosok első betegsegélyző- és temetkezési egyletének közgyűlése délután 3 órakor. — Az aradi kereskedők takaréknak és hitelszövetkezetének közgyűlése délelőtti 11 órakor. — A Victoria takaréknak és hitelintézet mint részvénytársaság közgyűlése délelőtti 10 órakor.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Aradi heti gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 15.

A tél két fő kelleke, a hideg és a havazás ugyszólván állandó.

A vetéseknek azonban egyik sem ártalmas eddig, azonkívül ezidő szerint nem is várhatunk kedvezőbb időjárást.

A gabonaüzlet meg-megmozdul, kis időre némi élénkség költözik bele, de nem bír a lanyhaság erejével s eltűnik a mutatkozó javulás.

Ma nagy piac volt.

Elkelt:

1500—1600 mm. buza 6:60—85.

500—600 mm. tengeri 4:30—45.

Névleges jegyzés:

Zab 6:40—50.

Árpa 5:70—80.

Rozs 5:40—50.

Az árak koronákban, 50 kilogrammonként értendők.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, február 15.

Kínálat és vételkedv mérsékelt. Elkelt 15.000 méter-mázsa alig tartott árákon Amerika 1/2 magasabb. Az árak 50 kilónként számítva:

	Déli zárlat	5 órai zárlat
Buza áprilisra	7.49—7.50	7.48—7.49
Buza októberre	7.85—7.86	7.84—7.85
Rozs áprilisra	6.81—6.82	6.80—6.81
Zab áprilisra	7.50—7.51	7.47—7.48
Új tengeri	5.19—5.20	5.18—5.19

Zárul 5 órakor:

Osztrák hitelrészvény	486.50
Magyar hitelrészvény	336.25
Osztrák-magyar államvasuti részvény	88.25
Rima-Murányi vasme részvény	573.75
Első magyar lámpagyár részvény	349.—

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Február 15

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli súlyban — fillérig; közép páronként 300—400 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban 135—136 fillérig; fiatal közép páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban 135—136 fillérig; könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban 135—136 fillérig. Szerbiai: Nehéz páronként 26 kilogrammon felüli súlyban — fillérig; közép páronként 24—26 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig. Sertéslelészám: Február hó 14. napján volt készlet 16,714 darab, február hó 13. napján főlhajtatott 453 darab, február hó 13. napján elszállított 137 darab, február 14. napjára maradt készletben 17,030 darab. A hízott sertéslelészet irányzata: Kellemes.

Aratógép-szövetkezet Csanádmegyében. A kitűnően organizált mezőgazdasági munkások Csanádvármegyében az aratási illetmény tekintetében oly horribilis követelményekkel állottak elő, melyeket Csanádvármegye gazdaközönsége teljesíthetetlennek talált és melyek a birtokosokat is ellenakcióra serkentették. Mint arról már hírt adtunk, Csanádvármegye legelőkelőbb nagybirtokosai szintén tömörültek, s a fenyegető sztrájkveszedelem elhárítására aratógép-szövetkezetet alakítottak, melyet a földművelésügyi minisztérium szintén támogatásban részesít, amennyiben a mezőhegyesi ménesbirtokkal a szövetkezetbe belépett és felügyeleti jogának hatóságos gyakorlása végett a szövetkezet igazgatóságába két tisztviselőjét küldte ki. A Csanádmegyei Aratógép-szövetkezet igazgatósága élén a magyar királyi mezőhegyesi ménesbirtokkal, tegnap a földművelésügyi minisztérium jóváhagyása mellett egy budapesti cégnél, mely a The Johnston Harvester Co. magyarországi vezérképviselőjét bírja, 8 darab Johnston Continental maroklerakó és 20 darab Continental kéveköti aratógépet vásárolt.

Az Aradi Kereskedők Takaré- és Hitel-szövetkezet 7. évi február 24-én délelőtt tizenegy órakor, saját helyiségében tartja III. rendes közgyűlését, amelyre a szövetkezet tagjai meghívottnak. **Tárgysorozat:** 1. Igazgatósági jelentés a múlt üzletév eredményéről, a mérleg és nyereség-vesztés-számla bemutatása. 2. A felügyelő bizottság jelentése. 3. Az alapszabályok több pontjának módosítása. 4. A választmányban kisorsolás, eltávozás, valamint az alapszabályok módosítása folytán megüresedett helyek betöltése. A kisorsolt tagok újra megválaszthatók. 5. A felügyelő bizottság megválasztása. 6. Esetleges indítványok. (Az indítványok csak akkor tárgyalhatók, ha a közgyűlést megelőzően három nappal az igazgatóságnál bejelentettek.) Arad, 1907. február 15-én. **Az igazgatóság.** — Jegyzet. Az alapszabályok 81. §-a szerint a közgyűlésen a szövetkezet minden tagja minden betét után 10 szavazattal bir, de saját törzsbetétei után 10 szavazattal többet senki se gyakorolhat. A szavazás csak igazolványok alapján történhetik. Az igazolványok február 23-án déli 1 óráig a szövetkezet irodájában a törzsbetétkönyv felmutatása ellenében adatnak ki. 576

IDEGENEK ARADON

Február 15

Fehér Kereszt szálloda. Szabados Arpád és neje Szabadka. — Vajda Elemér hivatalnok Szolnok. — Német Sándor-bankhivatalnok Orosháza. — Kormes Antal és leányai Szentmiklós. — Dr. Hevesy

Kálmán orvos M. Brood. — Katona Lajos és családja Nagyszalonta. — Schweiger Miksa és családja Makó. — Kemény Imre szállító Kolozsvár. — Hartman Sándor Topánfalva. — Jekim Árpád bányamérnök Resica. — Hegedüs Tivadar kereskedő Békésgyula. — Selmei Illés nyugalmazott hivatalnok Orsova. — Orosz Miklós és neje Békéscsaba. — Czene Márton hivatalnok és neje Törökbecse. — Lászlófy Gyula gazdatiszt és neje Törökbecse. — Kincses György gazdalkodó Békéscsaba. — Klein Ferenc utazó Fiume. — Schlesinger Manó utazó Temesvár. — Kurgát Lajos utazó Budapest. — Tarján Béla utazó Budapest. — Schick Arthur utazó Budapest. — Csóvit Henrik utazó Budapest. — Hári József utazó Budapest. — Valdapfel Vilmos utazó Budapest. — Hirsch J. utazó Budapest. — Mestitz Ferenc utazó Budapest. — Fischer Mátyás utazó Budapest. — Kovács Ignác utazó Budapest. — Florentihál Jenő utazó Bécs. — Rosenthal Salamon utazó Bécs. — Fleischman Illés utazó Bécs. — Spitzer Izso utazó Bécs. — Fodor Alfréd utazó Bécs. — Mészáros Aladár utazó Nagyvárad.

Központi szálloda. Engländer Vince pénztárnok Nagylak. — Dr. Rosenblüh J. orvos Gurahonc. — Friedman Ödön gyáros Budapest. — Farkas Jakab gyáros Szeged. — Molnár Ede utazó Budapest. — Réthi János utazó Budapest. — Weisz Izidor kereskedő Budapest. — Dr. Klein Ármin ügyvéd Szászváros. — Sámson Nánán kereskedő Kolozsvár. — Stern Mór kereskedő Bécs. — Ligeti Béla kereskedő Szeged. — Szathmáry Péter intéző Sarkad. — Dery Miklósné magánzó Borsosbényes. — Flock Albert magánzó Stanislau. — Färber Jakab magánzó Szeged

Nemzeti Színház.

B) bérlet. B) bérlet

Szombaton, 1907. évi február hó 16-án:

A bálványok.

Társadalmi színmű 3 felvonásban. Irta Farkas Pál.

SZEMÉLYEK:

Szilárd Antal	Várnai Jenő.	Csanády Erzsébet	Kápolnai J.
Edith, leánya	Harmath J.	Maglódyne	Körösey Juci.
Tusnady Bela	Keszler Ede	Albádyne	Zalai Margit.
Hort László	Beregi S.	Konyai	Szathmári A.
Báró Dénes	Delli Lajos.	Konyainé	Benkőné P.
Csanády	Mariházi M.	Portás	Vihári Béla.

Közdete este 7 és fél órakor.

NYILTTER.*

Köszönetnyilvánítás.

Tek.

Dr. Kronstein Vilmos

orvos urnak

Arad.

Nagy betegségem alatt irántam tanúsított szeretetreméltósága és fáradhatatlan kezeléseért ezúton mondok hálás és szívből jövő köszönetet. Mindenütt a legmelegebben fogom ajánlani.

Tisztelettel

Zeiner Lipót,

magánzó.

Teplitz. (Csehország.)

584

Ezldőszerint Arad, Rákóczi-utca 5. sz.

**Nagyváradon
egy férfi ruha raktár
azonnal
olcsón eladó.**

Czím:

**Kassowitz Fülöp
Nagyvárad,
Zöldfa-utca.**

578

LEGJOBB — SEBTAPASZ

A Dr FORTI-féle **Még eddig semmiféle tapasz nem érte el ennek a jó hatását!**

FORTI LÁSZLÓ egyetlen gyártmánya. Rendkívüli gyógy- és fájdalomcsillapító hatása mindennemű sebeken, égéseken, daganatoknál azonnal csillapítja a fájdalmat, ozlatja a daganatot és rögtön gyógyítja a sebet, anélkül, hogy vágni kellene. A női emlígyulladásnál biztos, tyúkszemre jó ere ményvel alkalmazható. Ára 2 kor, kisebb 1 kor. és legkisebb 70 fill. Kapható a gyárban Forti László Budapest, H. Pála-u. 8 és a foraktárban Budapest Török J. gyógytárban, Király-u. 13., valamint Budapest minden es a vidéken a nevesesebb gyógytárban. Az ere eti dr. Forti-féle sebtapasz külön csomagolásán. F. L. be-úvel van lepecsételve és az itt le látható védjegy és sajátkezű aláírásával ellátva. A szer 1917/99. és

56589/304. sz. a. miniszteri- leg engedélyeztetett. A szizmtalan értéketlen és ártalmas utazatók arra indítottak, mi-z rint az utazó ellen a törvényes lépéseket megte-

Forti László

gyem és ezek alapján a budapesti kúntelb. kir. Járdebiróság 1899 Junius 26 30-án kelt B. H. 2. számú végzésével a hamisítottak a tapasz további készítésétől szigorúan eltiltotta és eltilt. Figyelem! Végül figyelmeztetem a t. cz. közönséget, hogy semmiféle más nével ellátott tapasz, sem Forti K. sem Forty György, vagy névtelent el ne fogadjanak, mert az mind hamisítvány, hanem csakis egyedül az eredeti Forti László gyártmányát! De ha valaki nekem hamisítványt beküld, az jutalomban r. azeszem. 3800

Aradon kapható: **Földes Kelemen és Hajós Árpád** gyógyszerházban.

3797—1907.

Hirdetmény.

Az 1880. évi XXVII. t.-c. alapján fizetendő hadmentességi díj kivételéi munkálatok folyamatba vétetvén, felhívjuk mindazokat, kik:

1. mint hadi szolgálatra alkalmatlan, az állítási lajstromból töröltetett;
2. mint fegyveres szolgálatra alkalmatlan, fegyverképtelenné nyilvánított;
3. a katonai szolgálatból oly testi fogyatkozás miatt bocsátott el, melytől keresetképtelenné nem tette s mely nem a katonai szolgálat teljesítésének következménye;

4. az 1868. XI. t.-c. alapján, mint család-fentartó felmentetett és az 1889. évi VI. t.-c. életbelépte után is bármely ekből fel nem avatott;

5. külföldre költözési engedélyt nyert és hadmentességi díj fizetési kötelezettsége még tart, a városi adóhivatalnál az e célra szolgáló s a városi adóhivatalnál ingyen kapható nyomtatványon 1907. évi március hó 22-ig:

- a) polgári állását;
- b) lakását;
- c) ama sorozójárás, illetőleg község nevét, melyben a hadkötelezettség alól mentesített;
- d) azt az évet, melytől fogva a felmentés számítható, bejelentésük és
- e) a reá, esetleg ama családfőre, kinek családjához tartozik, a megelőző évben állandó lakhelyén, esetleg más községekben is kivetett egyenes államadók összegét hitelesen kimutassák.

Ezen kívül tartozik:

f) az a véd-, illetve dijköteles, kinek hadmentességi díjat a törvény 11. §-a értelmében a munkaadó fizeti, a munkaadó nevét és lakását bejelenteni.

Ezen adatok bejelentésének elmulasztása az 1880. évi XXVII. t.-cikk 20. §-a értelmében a kirovandó hadmentességi díj három, egész hárszoros összegének megfelelő pénzbírságot von maga után.

Ha a munkaadó személyében az alatt az idő alatt, mely a bejelentés beadása és a díj esedékességének napja (az év október hó 1-je) között lefolyt, változás állott be, eme változást a dijköteles az 1883. évi IX. t.-c. 4. §-nak 3-ik pontja értelmében ott, a hol az első bejelentést tette, szintén bejelenteni köteles.

Azon dijkötelesnek, kik állandó lakhelyükön kívül másutt adóval megróva nincsenek, megengedettik, hogy a községi előjárás (városi adóhivatal) előtt személyesen megjelenvén vallomásukat ugyanott tollba mondassák, de ha tenni ezt elmulasztják, a fentebb említett pénzbírság ellenök teljes szigorral fog alkalmaztatni.

Arad, 1907. évi február hó 8-án.

A városi tanács,

8744—1907.

Hirdetmény.

Az országos gazdasági munkás- és cselédségély pénztárt illető hozzájárulási díjak kivetési lajstromát az 1900. évi XVI. t.-c., illetve ennek végrehajtására kiadott 14100—905. sz. földmívelésügyi ministeri utasítás 7. §. értelmében 1907. évi február 12-től számított 8 napi közszemlére az adóügyi osztály 1. sz. helyiségében azzal teszszük ki, hogy ezen határidő lejártá után számított 15 napon belül az ellen az adóügyi osztálynál benyújtandó a polgármesterhez címzett felszólamlással lehet élni.

Arad, 1907. évi február hó 8.

A városi tanács.

Köhögés!

Aki ezt meg nem figyeli, az önmagának ellensége!

**Kaiser-féle
mell-karamellák.**

A három fenyővel. Orvosiilag ajánlva és megvizsgálva köhögés, rekedtség vagy katarus és elnyálkásodás ellen.

5120 közjegyzői és hitelesített bizonyítvány igazolja, hogy amit ígér, meg is tartja.

Csomagja 20 és 40 fillér, doboza 80 fillér.

Kapható: Gutori Földes Kelemen, Hajós Árpád és Rozsnyay Mátyas gyógyszerárban Aradon, Zombory János gyógyszerárban Uj-Szent-Annán és Szokoly Sándor „Iris” gyógyszerárban Lippa. 319

Tápértékben leggazdagabb,

Hatásában felülmúlhatatlan

a Hajós-féle kellemes ízű

Csukamájolaj.

Gyermekek és felnőttek által egyaránt kedvelt.

— Ára egy üvegnek 2 korona. —

313

Fagydagánatok elmulasztására

Fagyviszketegség biztos megszüntetésére

kiváló hatású szer a Hajós-féle

Fagybalzsam.

Egy üvegnek az ára 70 fillér.

Tyúkszem már nincs többé!

Igy kiáltanak ezren meg ezren, akik a Hajós-féle

ANAGALLINT

használták. Ára egy üvegnek utasítással 70 fillér.

Fenyőillat a szobában. Ára 70 fill.

Ebolya, Gyöngyvirág és Heliotrop szobailatok, üvegje 70 fill.

„NEVER” amerikai gummi, a legjobb, 6 drb. 2 korona.

Fentü szerek valódi minőségben kaphatók:

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyszerészeti laboratóriumában

Arad, Andrassy-ter 22. sz., megvénazzal szemben.

70—1907. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a városi pénztári és számvévőségi hivatalokhoz szükséges szekrények, állványok és asztalok elkészítésének elvállalása iránt folyó évi február hó 18-án d. e. 10. orakor árlejtést tart.

Kikialtási-ár: 964 korona.

Bánatpénzül leteendő a kikialtási ár 10%-a készpénzben, vagy elfogadható értékpapirokban a városi pénztárnál letétben az árlejtés megkezdése előtt és a pénztári letéti jegy az ajánlathoz csatolandó.

Az árlejtésen részt venni csak írásbeli ajánlatokkal lehet.

Az írásbeli ajánlatok lezárta a fenti határidő letelte előtt nyújtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánom-pénzről szóló pénztári letéti jegy mellekelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtés vagy felülfizetés százalékokban fejezendő ki.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Az ezen feltételektől eltérő ajánlat figyelembe nem vétetik.

Arad sz. kir. város gazdasági székeének 1907. évi február hó 11-én tartott üléséből.

Kiadta:

Dr. Angel s. k.

aljegyző.

„Indiai pörkölt kávé keverék”

a legjobb, legzamatosabb, legkiadóbb és mégis a legolcsóbb az összes eddig hirdetett kávénál, egyedül kapható Aradon

ROTHSTEIN MÓR

fűszer- és csemegekereskedésében

a „Fekete macskához”, Szabadság-ter 3.

Telefon 350.

Az igen tisztelt kávéfogyasztó közönséggel, eddigi nagyra becsült vevőimmel tudatom, hogy ezen csakis **NYUGAT-INDIAI** nemes kávéfajokból összeállított keverék általam személyesen hetenként háromszor, az e célra felállított gőzpörköldén bevált módszer szerint lesz előállítva, miért is azon kérelemmel fordulok igen tisztelt aradi és környékbeli kávéfogyasztó közönséghez, méltóztassanak egy próbarendeléssel megszerencsésíteni, állításomról meggyőződést szerezni. — Az **INDIAI** pörkölt kávé keverék következő eredeti csomagolásban kapható: $\frac{1}{8}$ kiló 50 fillér, $\frac{1}{4}$ kiló 1 korona, $\frac{1}{2}$ kiló 2 korona.

Magyar és francia pezsgőborok, valamint legfinomabb bel- és külföldi likőrök, ugy-szintén legjobb mindennemű fűszerárak nagyraktára.

320

30 napig maradnak érvényben ezen rendkívül mélyen leszállított Occassió áruk.

Csak elsőrendű minőségű áruk olcsó árban!

Rumburgi vászon uri nadrágra	frt 3.85 4.45
Teljes vég királyvászon női fehérneműre, vékony szálú	5.— 5.50
Teljes vég hollandi vászon ágyneműre	5.80 6.65
Cégem különlegessége 50 rőfös rumburgi minden célra alkalmas	7.95 9.—
Teljes vég szintartó Canavász, kitűnő mi- nőség	3.90 4.50 5.50 3.90 6.50
Teljes vég Schiffon, kitűnő minőség	frt 3.90
" " Schroll, kitűnő minőség	4.85
" " " jobb minőség	5.25
" " " egész finom minőség	6.65
Lepedővászon varrás nélkül 1 szélben	5.94 6.50 7.75
6 személyes cérna damaszt étkezőteríték, abrosz és 6 szalvéta	frt 1.85 2.45
12 személyes cérna damaszt étkező teríték, abrosz és 12 szalvéta	5.— 6.35
6 személyes szebbnél-szebb cérna damaszt kávé-teríték, abrosz és 6 szalvéta	1.35 1.66 2.75
6 darab cérna damaszt óriási törülköző	frt 1.44
6 " vászon pohártörő 65 kr., lemvászonból	— .88 1.25
6 " flanel pohártörő	48
Alkalmi vétel rouge paplan most	2.72
Selyem klott óriási paplan, vattás	3.74
Flanel takaró gyönyörű mintákban	1.25 1.65 2.25

Uri fehérneműekre.

5 rétü kézelő, színes vagy fehér	frt —.24
R. A. 5 rétü uri gallér, darabja	— .15
Tartós uri ing, sima, divatos mellel	— .98
D. D. Schiffon uri ing, sima, redős vagy piké mellel	1.12
R. R. Schiffon diszes, sima, redős vagy piké mellel	1.32
R. R. Schiffon háló ing	1.13
Tirol körper uri alsó nadrág 37, 52 és 68 krajczár.	
Francia szabásu himzett, gombos uri nadrág 72 kr.	
6 darab kitűnő vászon zsebkendő 49, 65, 78, 95 kr	
Fegyházi kötött uri harisnya most 15, 22, 29 kr.	
Kötött gyapju uri harisnya most 35, 42, 46 kr.	
Tartós uri esernyő 1 frt 25 kr.	

Mindenki vegyen nyerselyem elegáns esernyő most 1 frt 75.

Valamint összes raktáron lévő áruk minden
versenyt felülmuló olcsó árban.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Meg nem felelő áruért a pénz visszaadatik.

Reiner S. Sándor

alkalmi áruháza Szabadság-tér 15.

A nagyforgalom miatt mintákat nem küldhetünk.

71—1907. gsz.

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a Baross-parki kioszknak 1907. évi január hó 1-től számított 3 évre való bérbeadása iránt folyó évi február hó 25-én d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási-ár: 800 korona évi bér.

Bánatpénzül a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban a városi pénztárnál letétbe helyezendő.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt

nyújtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénzről szóló pénztári letét jegy mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

A kikötött feltételektől eltérő ajánlatok figyelembe nem fognak vétetni.

Arad szab. kir. város gazdasági székeinek 1907. évi február hó 11-én tartott üléséből.

Kiadta:

Dr. Angel, s. k.
aljegyző.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség b. tudomására hozni, hogy gróf Nádasdy-palotában létezett Koszilkov Józsefné műtermét átvettem és azt Deák Ferenc-utca 31. szám (Bonts-féle ház I. em.) alá helyeztem, hol a legelegánsabb

francia- és angol toaletteket a legmodernebb kivitelben készítek.

Ugyanott egy

gyermek confectió műtermet

rendeztem be,

melynek vezetését továbbá is Koszilkov Józsefné eszközli. Midőn magamat a n. é. közönség b. jóindulatába ajánlva ígérem, hogy úgy az izléses munka, mint a méltányos árak mellett tisztelt rendelőim teljes megelégedését kiérdemelem.

582

Tisztelettel

Farkas Ferencné,

női- és gyermek confectió műterme
Arad, Deák Ferenc-utca 31. (Bonts-ház I. em.)

Az 1902. évi versenyi ipar és gazdasági kiállításon és az 1901. évi makió ipar és gazdasági kiállításon a nagy díszoklevéllel kitüntetve.

WEGENSTEIN C. L. és FIA

ELSŐ DÉLMAGYARORSZÁGI

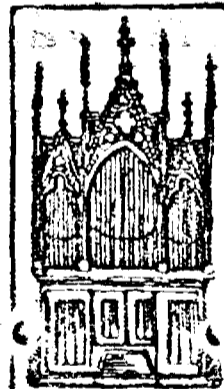
ORGONA-ÉPÍTŐ MINTÉZET (villamos áramra berend.)

TEMESVÁROTT.

Szállít kitűnő, legújabb rendszer szerint készített

pneumatikus
orgonákat

bármily nagyságban a legolcsóbb árak mellett.

Javítások, átalakítások és hangolások átvetetnek, olcsón és kitűnő szakértelemmel eszközöltetnek.

Bővebb felvilágosítással és költségvétéssel szívesen szolgálunk.

Az 1896. évi kiállításon a nagy millenniumi éremmel kitüntetve.

Eladó szőlőoltványok!

Van szerencsém a szőlőbirtokos urak figyelmét felhívni, hogy addig, míg készítem tart ez évi szőlőoltványterméséből kiváló szép, **dus gyökérezetű**

bor és csemege-fajú szőlőoltványok

kerülnek eladásra.

A nagy szárazság következtében kimerült tőkék pótlására különösen ajánlom a dus gyökérezetű szőlőoltványaimat, továbbá gyökeres Riparia-Portalis és Rupestris-Monticola veszőimet.

Az oltványokkal való sikeres pótlást eljárásuk t. vezetőimnek kívánatra szívesen szolgálunk.

A fajokra az árakra nézve bővebb felvilágosítással szolgálunk.

WINKLER JÓZSEF

szőlőoltványtermelő

Telefon 410. Arad, Batthyány utca 13. Telefon 410.

APRÓ HIRDETÉSEK.

AKINEK

Ismeretség híján

házasúrsra,
nevelőre,
üzletvezetőre,
könyvelőre,
segédre,
ispánra,
gazdatisztára,
kulcsárra,
vinczellérre,
kertészre.kulcsárnőre,
gazdasszonyra,
szakácsnőre,
szobaleányra,
házi- vagy
irodaszolgára,
pénzbeszedőre,
házmesterre,
stb.-re
van szüksége.

AKI

eladni kíván

butort,
zongorát,
bort,
gyümölcsöt,
gabonát,üzletet,
műhelyt,
lakást stb.;
vagy

AKI

bérbeadni kíván

birtokot,
házat,
vadászterü-
letet,halászatot,
telket,
kocsit,
lovat,

AKI

mind Ezeket vétel vagy bérbevétel cél-
jából keresi;

AKI

valamely állást betölteni kíván: legbisto-
sabbban érte, ha az

„ARADI KÖZLÖNY“

kis hirdetési

rovatát használja.

Május hó 1-ére kerestetik

az Andrássy-, József főherceg-uton
vagy a Köruton egy 2 szobás la-
kást iroda helyiségnek, esetleg egy
4-5 szobás lakást, mellékhelyisé-
gekkel. — Bővebbet a kiadóhiva-
talanban. 574

Kereskedő segéd,

önálló elárúsító, rőfös és divatáru
szakmában, 24—26 éves, azonnal
felvétetik Glésinger József divat-
áruházában. 573

Üzletnek vagy műhelynek

alkalmas sarok utcai helyiség la-
kással együtt kiadó. — Bővebbet
Aranykéz-utca 20. szám.

Cotillionok

nagy választékban, olcsó áron kap-
hatók Ingusz I. és Fia, könyv-
és papirkereskedésében Arad.
Városi és megyei telefon 517 szám.
361

Három szobás utcai lakás

február hó 1-től olcsón kiadó, Ha-
lász-utca 27. szám alatt. 109Ügyes lapk hordó pár felvétetik
a kiadóhivatalban.

Könyvkötészetünkben

egy ügyes fiu

tanulónak

felvétetik.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Kiadóhivatalunkban nagyobb
mennyiségű

file (nemez)

ipari célokra jutányos áron eladó.

3671 - 1907.

Hirdetmény.

Az 1907. évi január hónapban
engedélyezett italmérések várható
forgalmáról az aradi m. kir. pénzü-
győri biztos által küldött össze-
írási jegyzék 6 darab ívét az ál-
lami jövedékről szóló 1889. XXV.
t.-c. 17. §-a és az erre vonatkozó
utasítás 17 §-a értelmében 1907.
évi február hó 18-tól számítandó 8
napra a városi fogyasztási adófel-
ügyelőségél közszemlére, azzal
tesszük ki, hogy azokat az érde-
keltek, névszerint Reusz Sándor,
Sulyok István, Gyurik Gyula, Né-
meth Mihály, Odray Ant., Polónyi M.
kik italmérési engedélyt nyertek,
nemcsak megtekinthetik, hanem
az azokban kitüntetett forgalmi
adatokra nézve úgy nevezettek,
mint az aradi kereskedelmi testü-
let és az ipartestület is nyújthat-
nak be a fentebb jelzett idő alatt
a városi fogyasztási adófelügyelősé-
ghez észrevételeket.

Arad, 1907. évi február hó 9.

A városi tanács.

1-1907. mg.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tesszük, hogy
azoknak, akik a Belvárosban, Sar-
kad, Erzsébet, Sága és Poltura kül-
városokban laknak, a kamarási,
azoknak pedig, a kik Gáj külvá-
rosban és a tanyákon laknak, a
gáji alkapitányi hivatalnál kell be-
jelenteni, hogy hány darab testert
vagy juhok kívánják a folyó év-
ben a városi legelőkre bocsátani.A bejelentésre a folyó évi febr-
ruár hó 11., 12., 13., 14., 15., 16.,
18., 19. és 20. napjait tűztük ki
határidőül, amelyen tul bejelentés-
sek nem fogadtatnak el.A bejelentések alkalmával lesz-
nek kiállítva a juhokra nézve a
kötelezvények a legeltetési díjak
ama fele részére, amelyek nem a
legelőre bocsátás előtt, hanem fo-
lyó évi augusztus hó 20-ig fizet-
hetők le.A legelőre bocsátás napja ké-
sőbb lesz meghatározva és köz-
hírré téve.Arad sz. kir. város mezőgazda-
sági bizottságának 1907. évi febr-
ruár hó 8-án tartott üléséből.

Kiadta:

Dr. Angel, s. k.
aljegyző.

Weszely Pál és Pfeiffer Sándor
vizsgázott kőműves- és ácsmesterek, építési vállalkozók.
Cégtulajdonos: Weszely Pál, Aradon.
Építési iroda: Török Gábor-utca 2. szám.
Lakás: Gróf Leininger Károly-utca 10. szám. (Saját ház.)

Elfogadunk az építés terén előforduló minden néven nevezendő
építési szakmába vágó

munkálatok teljesítését

ugy helyben, mint vidéken. Teljesen új építkezéseket a leggyorsabb-
tól a legdiszesebb kivitelig, valamint külön-külön úgy csak ács, vagy
csak kőműves munkákat is Ocska épületek jókarban tartását évi
átalány összegért.
Terveket és költségvetéseket kívánatra készséggel a legrövidebb
idő alatt készítünk.
Szíves pártfogást kérve, jegyzünk
tisztelttel **WESZELY PÁL.**
417

TITKOS
betegségek ellen legjobb szer a törvényesen
védelem

„TRIAS“

mely 2-3 nap alatt felelősség mellett a leg-
elhanyagoltabb húgycsőfolyást megszünteti.
Ára: férfiaknak K 1.80, nőknek K 2.50.

Kö:rvény, Csusz, Rheuma, fő- és fog-
fájás ellen a

PAPP-éle

„MENTHOLIN“

biztos hatása gyógyszer.

Egy próba elegendő!

Ára 1 korona.

Főntieket titoktartás mellett küldi:

PAPP L.

gyógyszertára Tizsaszentimrén.

Főraktár Aradon: 1907

Földes Klemen gyógytárában.

Schweitzli himzés maradékok félárban, ezérna és pamutvászon maradékok!

Fehér kirakatok!

A n. é. közönség figyelmét felhívjuk kirakataink szives megtekintésére. A fehérenemű
különösen pedig vászon es asztalnemű árai tetemes drágulása, ajánlatossá teszik
mielőbb szükségleteiket nálunk már most beszerezni, mivel nagymervű elővételek ál-
tal egy ideig még a régi olcsó áron árusítunk.Kirakatainknak megtekintése mindenkit meggyőz, hogy hatalmas nagy raktárt
és szép választékot gyűjtöttünk idejekorán e cikkből.A nagy kirakat egyik látványosságát képezi, hogy több 100 vég valódi cérna,
Rumburgi, Ia Creasz, lepedő és paplanlepedő vásznakat mutatunk be egyszerre, mi kéz-
zel fogható bizonyítéka előnyös elővételeinknek.**Rosenblüh H. és Társa.**

336

Schweitzli himzés maradékok félárban, ezérna és pamutvászon maradékok!

„VICTORIA“ takaré- és hitelintézet mint részvénytársaság ARADON.

Meghívás!

Az intézet alapszabályainak 17. §-a értelmében az intézet helyiségében (Aradon, József főherceg-ut 2. sz. a.)

1907. évi február hó 24 ik napján délelőti 10 órakor megtarlandó

XIX. évi rendes közgyűlésre

a t. részvényes urak tisztelettel meghívotnak.

T á r g y s o r o z a t:

1. Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság jelentése és az 1906. évi zámérleg megállapítása.

2. A tiszta nyereség felosztása iránti határozathozatal.

3. Jelenléti jegyek értékének a megállapítása 1907. évre.

4. 2 igazgatósági tagnak megválasztása.

5. A felügyelő bizottság megválasztása.

A személyesen vagy meghatalmazott által a közgyűlésen

részvenni óhajtó t. részvényesek ezennel felkéretnek, miszerint az alapszabályok 22. §-a értelmében a közgyűléshez való részvételüket és illetve megbizotti minőségüket az igazgatóságnál a közgyűlést megelőzőleg legalább 24 órával bejelenteni sziveskedjenek.

Arad, 1907. évi február hó 14-én.

Az igazgatóság.

Mérleg- és vagyonkimutatás.

Vagyon.

Teher.

	Korona	fill.	Korona	fill.		Korona	fill.	Korona	fill.
Készpénz			92796	90	Alaptőke:				
Gíró számlán és más pénzüzeteknél			68747	62	6000 drb. részvény a K. 200.—			1200000	—
Leszámított váltók álladéka			84452	1334	Tartalékalap	841154	47		
Jelzalog kölcsönök			14281	77	Küiön tartalékalap	15000	—	856154	47
Előleg értékpapírokra			36665	—	Nyugdíjalap			97475	—
Értékpapír tárca:					Takarékpénztári betétek... ..			5574798	02
500.000 K. n. é. „Pesti Hazai					Pénztári letétek			41931	59
„Első Takarékpár egyes.“ 4%					Fel nem vett osztalék			2100	—
közs. kötvény a K. 96.—	480000				Visszleszámított váltók			2911657	10
50 drb. „Magy. pénzünt. közp.					Betét kamatadó			12378	14
hitelbka“ részv. a K. 1000.—	50000				Előre felvett kamatok			114718	60
100 drb. „Ústrední banka ceskyeh					Hitelezők			3789	26
sporitelna“ részv. a K. 400.—	40000				Nyereség-át hozat 1905. évről ...	8482	30		
50 drb. Magy. Leszámított és					Tiszta nyereség	171757	11	180239	41
Pénzváltóbk részv. a K. 528.—	26400								
Különféle pénzüzetek és vállala-									
latok részvényei	49850								
Folyó számla			65658	40					
Intézeti ház és más ingatlan Vagyon			186966	16					
Iródei felszerelés	5617	82							
leírás után	561	78	5056	04					
Adósságok			13322	93					
Hátralékos kamatok			6388	20					
			10995241	59				10995241	59

Arad, 1906. évi december hó 31-én.

Oncu Miklós, s. k.
vezérigazgató.

Raicu Sebő, s. k.
titkár-vezérigazgató.

Moldovan János s. k.
könyvelő.

Az igazgatóság:

Veliciu Mihály, s. k.
elnök.

Ci rogaru R. Roman, s. k. Mangra Vazul, s. k. Dr. D mian Aurél, s. k. Vatian Traján, s. k. Trutia Péter, s. k.

Popoviciu György, s. k.

Dr. Ciacian Miklós, s. k.

A felügyelő-bizottság:

A fenti számlát megvizsgálva helyesnek találta:

Dr. Ispravnik Szever, s. k. Marcu Miklós, s. k. Fejér György, s. k. Secula Axent, s. k. Dr. Ardelean Cornél, s. k.

A felügyelő-bizottság jelentése.

Tisztelt Közgyűlés!

A kereskedelmi törvény 195. §-a, továbbá alapszabályaink alapján intézetünk 1906. évi működéséről a következőkben van szerencsénk jelentésünket előterjeszteni.

1906. évben több ülést tartva, az ügykezelést tüzetesen ellenőriztük és úgy az intézet értékeit mint a pénztárt többször megvizsgáltuk és mindenkor rendet találtunk.

Megvizsgáltuk és meggyőződöttünk, hogy a mérleg cselekvő és szenvedő állapota a valóságnak és a kereskedelmi törvény

és alapszabályaink rendelkezéseinek megfelel, annak minden tétele megegyezik a december hó 31-én készített könyvkivonatokkal.

Ennélfogva, az igazgatóságnak az 1906. évi 180.239 kor. 41 fill. tiszta nyereség felosztása iránti javaslatát annak minden előterjesztésével elfogadjuk és azokat elfogadásra a t. közgyűlésnek ajánljuk.

Egyben kérjük a t. közgyűlést, miszerint az 1906. évi működésre úgy az igazgatóság, mint a felügyelő-bizottság részére a felmentvényt megadni sziveskedjék.

Arad, 1907. február hó 14.

A „Victoria“ takaré- és hitelintézet felügyelő-bizottsága:

Marcu Miklós, s. k. Dr. Ispravnic Sever, s. k. Fejér György, s. k. Secula Axent, s. k. Dr. Ardelean Cornél, s. k.